

MECSEKI ERCBÁNYÁSZ

A MECSEKI ERCBÁNYÁSZATI VÁLLALAT DOLGOZOINAK LAPJA

XXVII. ÉVFOLYAM, 23. SZÁM

ÁRA: 2,30 FORINT

1990. DECEMBER 1.

Fórum a helyzetünkről

November 19-én zsűfőlé-
ségi megte-
telt a Központ tanács-
terme. Az elmúlt idő-
szakban szokatlanná vált
érdeklődés teljesen érthető
volt, hiszen sorsunkról, jö-
vőnkéről volt szó, s ismét
túlhaladtunk egy sokat emle-
getett, bűvös határidőn
november 15-én.

Varga Mihály vezérigaz-
gató is ezt emelte ki beve-
zető szavaiban, utalva ar-
ra, hogy ezt a szélesebb
kör használja ki most a
rendszeres legalább kéthe-
tenkénti tájékoztatásra.

A szindikátusi szerződés
elkészültkor rögzítettük az
időpontokat, a közösvlla-
lati szerződés ennek elle-
nére nem készült el időre.
Ennek oka, hogy az Ipari
és Kereskedelmi Miniszté-
riumban létrehozott szak-
értői bizottság véleménye
szerint az nem illik bele
a magyar Társasági tör-
vénybe, túl széleskörű, kí-
tér a koncesszióra, a bá-
nyajáradékra stb., ame-
lyek nem kell, hogy részei
legyenek a vegyesvállalati
szerződésnek. Rövidített
változata november 12-én
készült el, ezt megküldték
az illetékeseknek azzal,
hogy e héten újra összeül
a szakértői bizottság. Eh-
hez azonban idő kell, ez-
ért a vállalat kérte a Glen-
car cégtől, hogy a szindi-
kátusi szerződésben megfo-
galmazott november 15-ei
dátumot tolják ki novem-
ber 30-ra. Megfogalmaz-
tunk úgynevezett sarak-
kérdéseket is, melyre olyan
válasz érkezett, hogy to-
vábbi személyes tárgyalá-
sokra van szükség.

Másik vitás pont a va-
gyonértékelés, a tőkeössze-
tétel. A MÉV által fel-
kért amerikai cég befeje-
zte munkáját, a Glencar is
felkért kontrollvizsgálatra
egy céget. Itt vannak vi-
ták, de a módosításokra
van fogadókészség.

Harmadik vitapont, a
szakértői bizottság kérte,
milyen garanciát ad a
Glencar cég, hány évig
folytatja itt a termelést.
Korábbi tárgyalásaink so-
rán az ír cég részéről uta-
lás történt arra, hogy ré-
szükről 20-25 évi beren-
dezkedésről van szó, mely
egybevégt a készleteinkkel,
s termelésünkkel.

Lényeges kérdés a piac
problémája. A Szovjetunió-
val 1993-ig érvényben van
a szerződésünk, s most le-
hetőséget kaptunk rá, hogy
állami támogatás nélkül
dolgozzunk. A szovjet
áránlat azonban nem
uránkoncentrátumra, ha-
nem fűtőelemre vonatko-
zik, s úgy tűnik, számunk-
ra elfogadható lenne, de
az MVMT és Paks még
vizsgálja ezt a kérdést.

Létezik tehát még a há-
rom alternatíva: magyar
vállalat, vegyesvállalat és

felszámolás. Kemény tár-
gyalások folynak, mind-
három irányban. Tudni
kell, hogy amennyiben a
vállalatba tőkével beszáll
második, vagy harmadik
fél nem biztosítja a mű-
ködéshez szükséges költsé-
geket, sőt, azt is, hogy kez-
detben a piaci árak miatt
a bevétel esetleg el sem
éri a működéshez szüksé-
ges költségeket, akkor, is-
merve Magyarország gaz-
dasági helyzetét, nem tu-
dunk talpon maradni. Ez
azt támasztja alá, hogy a
közös vállalat a járható út
számunkra.

Kértük az illetékeseket,
minél előbb szülessen dön-
tés, hiszen fel kell készü-
lnünk a jövő évi kezdésre,
műszaki, gazdasági tervek
szükségesek. Magyar tár-
gyalópartnerneinknek azo-
nban el kellett utazniuk,
ezért a tárgyalásokra csak
november 23-án kerülhet
sor.

Stratégiánk eddig jónak
bizonyult, számunkra csak
a fennmaradás alternatívái
elfogadhatók, ebből pedig
az győzőn, amelyik elő-
nyösebb a vállalat számá-
ra, az ittmaradó 2500 em-
ber számára. Mindent el-
követünk, hogy rövid időn
belül biztató döntés szü-
lessen, számunkra már az
is elég, ha kimondják,
szüksége van az országnak
erre az alapanyagra. A
döntéshozókészítés minden
feltételét megteremtettük,
a döntéshozásoknak
most már vége, arra nincs
tovább idő.

Rózsa Sándor (V. sz. bá-
nyaüzem) inkorrektnek ne-
vezte a tájékoztatást, ta-
vasz óta csak határidőket
hall. Felvetette, hogy a
végkielégítésre 2-3 hóna-
pot kell várni, és mi a
biztosíték arra, hogy a
vájvégiek is kapnak vég-

kielégítést, jövőre is lesz-
e pénz, a bankok jövőre is
folyósítják-e a humáncso-
magban ígérteteket.

Varga Mihály az inkor-
rekt tájékoztatást nem fo-
gadta el, a végkielégítés
folyósítása a rendeletek-
nek megfelelően folyik —
mondta —, a felmondások-
kal azért késlekedünk, hogy
év végéig legyen jövede-
lme a dolgozóknak.

Amrik Akos (V. sz. bá-
nyaüzem) annak adott han-
got, hogy a végén úgy nőz
ki, büntetés lesz itt ma-
radni, s végül azok kerü-
lnek a legbizonytalanabb
helyzetbe, akik eddig biz-
tosak lehettek sorsukban.

Németh István (IV. sz.
bányaüzem) elismerte, nem
kis dolog, hogy eddig nem
került senki az utcára, de
mi lesz az ittmaradókkal?
Káosznak nevezte azt a
helyzetet, ami most ki-
alakult és visszalépésnek
Döbbszent halljuk, mon-
dta, hogy most nem tudjuk,
az ír cég meddig akar itt
dolgozni, hogy késett a va-
gyonértékelés, hogy mi
kértük a határidő-modosí-
tást. Választ vár arra, kin
múlik most már a döntés,
rajtunk, vagy a kormá-
nyon, s mi van akkor, ha
november 30-ig sem dönt
a kormány?

Franuó József (III. sz.
bányaüzem) azzal kezdte
hozzászólását, hogy az em-
berek már annak is örül-
nének, ha negatívumot
hallanának. Miért húzó-
dik a vegyesvállalati szer-
ződés szüvegezése, mi jó
származik számunkra a túl-
élésen kívül a fennmara-
dásból, miért nincs garan-
cia, hogy 20-25 évig itt-
marad az ír cég, s mi a
garancia arra, hogy jövő
év márciusában nem ke-
rül-e utcára sok emberünk?
Mit tartalmaz a szerződés,

mit akar a Glencar itt be-
fektetni?

Misota Lajos (ÉDÜ) azt
fejtegette, hogy addig, amíg
az íreknek van konkrét el-
képzelésük az elszegénye-
dés csökkentésére, van-e
ilyen a magyaroknak is.
Lesz-e a szerződésben ipar-
jogvédelmi záradék?

Molnár János (Központ)
hozzászólásában kifejtette,
hogy milyen előnyöket él-
veznek itt, a vállalatnál
azok, akik részesülhetnek
valamiben, azokkal szem-
ben, akik nem kaphatnak
semmit, más hasonló
helyzetbe jutott vállalatok
dolgozóival szemben is.

Varga Mihály válaszában
kitért arra, hogy a végki-
elégítésre született kor-
mányrendelet érvényben
van, de az nem minden-
kire és automatikusan vo-
natkozik, aki ittmarad, s
van tisztességes munkája,
keresete, természetesen
nem kaphat. Törvényte-
lenségek e téren nem tör-
ténhetnek. Elismerte, hogy
van kaotikus állapot, de
erre számítottunk, s nem
rajtunk múlik, hogy gyo-
rabban lépünk előre. Nem
szokás a feltett kérdések-
ben garanciát vállalni ve-
gyesvállalati szerződésben.
Az elszegényedés problé-
mája fegyelmezett mun-
kával is megoldható, van-
nak a Glencar cégnek mű-
szaki-fejlesztési elképzelé-
sei. Iparjogvédelmi zára-
dék lesz a közös vállalati
szerződésben. A szerződés-
tervezet egy példányát
már átadták a szakszerve-
zetnek.

Ásványi Lajos (ÉDÜ)
nem tartotta túl soknak a
kapott információt.

Érdi Krausz Gábor (Köz-
pont) azzal érvelt felszólá-
lásában, hogy nekünk van

(Folytatás a 2. oldalon)

Megfontolt döntés

Nyolcvan-száz fő jött el
az UDSZ rehabilitáltak ré-
tegszervezete vezetésének
hívására november 14-én,
taggyűlésükre. Olyan fon-
tos, hűsba- és zsebbevágó
kérdések kerültek napi-
rendre, mint a rehabilitá-
ciós járadékrendszerrel
kapcsolatos új információk,
a rehabilitáltaknak fizethe-
tő végkielégítés mértéke, és
magának a rétegszervezet-
nek a sorsa a jövőben.

Szemán István bevezető-
jében elmondta, hogy a
taggyűlést megelőzően tár-
gyalások során megegyezés
született az Ipari és Keres-
kedelmi Minisztériumban.
Az azt megelőzően megje-
lent kormányrendelet-ter-
vezet ugyanis zavart oko-
zott a rehabilitáltak köré-
ben, mivel az fixösszegű
járadékról szól. A réteg-
szervezet ilyen soha nem
kért, de azt igen, hogy a
keresetkiegészítés úgy vál-
jék járadékká, hogy a min-
denkori szakmai átlag 80
százalékát csökkentésük a
megállapított minimálbér-
rel. A rétegszervezet elő-
ször 1988-ban határozta
meg követelését, hogy a
keresetkiegészítés önálló és
független legyen az egyéb
keresettől.

A végkielégítés iránti
igény ez év szeptember 17-
én fogalmazódott meg ak-
kor, amikor még egyálta-
lán nem tündek ilyen jó-
na a kilátások a kereset-
kiegészítés járadékká való
átváltoztatása ügyében.
Akkor úgy tűnt, hogy 1992.
július 31. előtt nem módo-
sítják a rehabilitációs ren-
deletet. Eppen ezért került
az akkor létrejött sztrájk-
bizottság követelése közé,
hogy kapjanak a rehabili-
táltak teljes jövedelmük
után végkielégítést. Mivel
azonban a rehabilitációs
rendeletet, a kapott ígért
szerint, 1991. január 1-jé-
vel módosítják, a teljes kör-
ű végkielégítés követelése
már halmozottnak tűnik.
Ennek ellenére kérte a
taggyűlést, mondják el vé-
leményüket, mit képvisel-
jen a rétegszervezet veze-
tése akár a REF-en, akár
különböző vezetői szin-
teken.

Dr. Kamarás Károly, a
Baranya Megyei Foglalko-
ztatási Központ igazgatója
hozzászólásában arra mu-
tatott rá, hogy mindenki-
nek az az érdeke, hogy a
keresetkiegészítés legyen
munkaviszonytól független
juttatás. Tájékoztattott ar-
ról, hogy a munkaügyi
miniszter levelében ugyan
a REF hatáskörébe utalta

a rehabilitáltak végkielégí-
tése módjának megállapítá-
sát, ennek ellenére ezt ott
nem lehet eldönteni, hiszen
a REF csak javaslatot te-
het kormányhatározat mó-
dosítására. Kérte, ha a
taggyűlés ezt kéri, akkor
írják le röviden és pondo-
san ezt az igényüket, s a
REF eljuttatja az illetékes
vezetőkhez. Azt is hozzá-
füzte, hogy miután úgy
tűnik, a foglalkoztatási
gondok megoldására az
uránbányászat megkapja az
igényelt 500 millió forintot,
nincs ma az országban
olyan kollektíva, akinek
problémái ilyen kedvező
feltételek mellett oldották
volna meg.

A vitában a hozzászólók
azt emelték ki, hogy a ré-
tegszervezet elsősorban ar-
ra törekedjen, hogy a
keresetkiegészítés váljék
munkavégzési kötelezettség
nélküli járadékká, s ha ezt
sikerül elérni, akkor meg-
valósul, hogy bármilyen
helyzet is adódik, a reha-
bilitáltak nem marad kenyer-
nélkül. Aki a végkielégí-
tésre spekulál, tudnia kell,
hogy háromszor annyi ide-
igé semmilyen juttatást nem
kaphat, így a munkanélkü-
li segélyt sem. A járadék
viszont állampolgári jogon
jár, tehát nemcsak azok-
nak, akik most kényszerül-
nek elhagyni a vállalatot.
A járadékrendszer azért is
előnyös, mert nincs az
egyéb keresetnél felső ha-
tár, a rehabilitáltak megma-
radt munkaerőjének értéké-
nek megfelelően használ-
hatja fel.

A taggyűlés végül — jó-
zan megfontolás után —
egyhangúlag úgy döntött,
hogy nem kezdeményezi a
rétegszervezet a teljes kör-
ű végkielégítés követelé-
sét.

Ezután a taggyűlés meg-
állapította, hogy a réteg-
szervezetnek létjogosultsá-
ga van a szakszervezeti
mozgalomban, ezért az to-
vábbra is működjön az
UDSZ keretein belül, an-
nak ellenére, hogy rehabi-
litáltak dolgozó a vállalatnál
január 1. után alig marad.
A tagkönyvek a Nyugdíjas
II. alapszervezethez kerü-
lnek, a tagozat bázisa a
Szigeti úti klubház alagsó-
ra lesz.

A taggyűlés állást foglalt
abban is, hogy a rehabili-
táltak ügyeit a most meg-
erősített vezetés intézze
csak, az ő nevükben sen-
ki más nem jogosult in-
tézkedni, ilyen megbízatása
csak a rétegszervezet ve-
zetőinek van.

Kablár János

Tájékoztató

Varga Mihály vezérigaz-
gató a november 19-ei fó-
rumon említést tett arról,
hogy a vállalat sorsáról a
tárgyalások november 23-
án folytatódnak.

Lapzártakor azt a tájé-
koztatót kaptuk a vezér-
igazgatótól, hogy 23-án dél-
előtti szakértői tárgyalások
folytak, melyek délután az
érintettek: a MÉV, a Glen-
car, az MVMT, a Paksi
Atomerőmű Vállalat és az
Ipari Kereskedelmi Minisz-
térium képviselői között
folytatódtak. A tárgyalások
fő témája a piac kérdése
volt.

A felek abban egyeztek
meg, hogy a tárgyalásokat
november 28-án folytatják.
A Glencar cég erre az idő-
pontra elkészít egy terveze-
tet, mely a közös vállalat
1991-re várható termelési
költségeit tartalmazza.

A fórum résztvevői Szabó László IV. sz. bányászati szb titkár felszólalását hallgatják

Csöndör László felvétele

Fórum a helyzetünkről

(Folytatás az 1. oldalról)

nagyobb szükségünk a közös vállalatokra, hiszen a megélhetésünkről van szó. Bírálta az országban uralkodó általános döntésképtelenséget. Esetelte azt a gondolkodást, amit a kapitalista ir cégnél tapasztalt, s érvekkel támasztotta alá, nekünk szokatlan az a mentalitás. Megpróbálta megértetni azokkal, akik ödzködnek a vegyesvállalattól, hogy nincs más jelentkező, legkevesebb jelentkező a magyar állam. Az urán kemény áru, eladható, de ára most mélyponton van. A magyar piac a legkevesebbé biztosított, hiszen itt, sajnos úgy tűnik, csak rövidtávra gondolkodnak, ugyanakkor hosszútávra a nemzet pörül jár. Nem ködösítés folyik, hanem sajnos ködben élünk. Senki nem dönt, mindenki udvarias, egy egyszerű jegyzőkönyvet nem hajlandó senki aláírni.

Szabó László (IV. sz. bányauzem) hozzászólásában azt hangsúlyozta, hogy november 30-án lejár a türelmi idő. Sokan alulinformációs hívatkozhatnak, pedig itt, ezeken a fórumokon igen sok információ elhangzott már. A tájékoztatás pedig elsősorban a vezetők feladata.

Horváth Sándor, az UDSZ titkára természetesnek nevezte, hogy a hosszantartó bizonytalanság felőrölte az emberek idegeit, ebből származik a szavédélyes hang, a követelés. A szakszervezet fő feladata, hogy munkahelyért, tisztességes bérért harcoljon. Sokan vannak ellendrukkerek kívül és sajnos belül is. Ezért fogadott el a szakszervezeti bizottság egy levelet, melyet elküldenek Schalkhammer Antalnak, a BDSZ elnökének.

A szakszervezet élni kíván jogaival, igényt tart arra, hogy a szerződés mellékleteit véleményezze majd.

Javasolta, hogy december 3-án üljön össze az összbizalmi testület, s vagy kezdeményezzen sztrájkot helyzetünk megnyugtató rendezésére, vagy az új vegyesvállalat szerkezeti felépítésének megfelelően írja ki a teljes körű szakszervezeti választásokat. K. J.

Mecseki Ércbányász

A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja
Felelős szerkesztő:
Kablár János
Szerkesztőség:
7633 Pécs,
39-es dandár út 19.
Telefon: 13-055/32-43
13-055/33-53

Kiadja:
a Mecseki Ércbányászati Vállalat
Felelős kiadó:
Varga Mihály

MEV Nyomda
7633 Pécs,
39-es dandár út 19.
Felelős vezető:
Gergely György

Megjelenik kéthetenként
Előfizetési díj egy évre:
55,20 Ft
Előfizethető:
a szakszervezeti bizalmiaknál
Ny-623-4

Levél a BDSZ elnökének

TISZTELT SCHALKHAMMER SZAKTÁRS!

Azzal a kéressel fordulok Önhöz az UDSZ nevében, legyen segítségünkre abban, hogy a kormány november hónapban végre tűzze napirendre a Mecseki Ércbányászati Vállalat helyzetét.

Őn jól ismeri az előzményeket. A Minisztertanács 1989. szeptemberében döntött a vállalat felszámolásáról azzal a megjegyzéssel, hogy 1990 májusában visszatér a kérdésre, újra napirendre tűzi a vállalat helyzetét. A döntést azóta is halogatják, ez kétségbeejtő helyzetbe hozza a vállalat jelenlegi teljes kollektíváját.

A vállalat vezetése időközben ígéretes tárgyalásokat folytatott a Glencar írásműveléssel, melylyel szindikátusi szerződést is kötött, s a társasági szerződés is elkészült.

Vegyesvállalat létrehozása esetén itt, az uránbányászathoz és -feldolgozásban megoldódhatna 2500 ember és családja sorsa, biztos munkahelyhez, kenyérkereseti lehetőséghez juttatva őket.

Az UDSZ-vezetés úgy látja, hogy a kormány az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium nem súlyának megfelelően, nem a döntésre illetékes szakemberek és felelős vezetők bevonásával kezeli ezt a problémát. Éppen ezért ki kell jelentenünk, amennyiben ez a kérdés ez év novemberében megnyugtatóan nem rendeződik, kénytelenek leszünk a legkeményebb, akár legvégző eszközök kezdeményezéséhez folyamodni, nem riadunk vissza demonstráció, sztrájk szervezésétől sem. Kérjük Elnök Szaktársat, a BDSZ tekintélyét látva vetve, igénybe véve az érdekvédelmi szervezetek segítségét, járjon el a kormányzerveknél annak érdekében, hogy kollektívánk helyzete megnyugtatóan, konfliktusmentesen rendeződjék.

Pécs, 1990. november 20.

Jó szerencsét!
Horváth Sándor
UDSZ-titkár

Nincs évközi bérfelvezetés Ülésezett az UDSZ bizottsága

Mivel különböző hírek terjedtek vállalatunknál rendkívüli bérfelvezetéséről, felhasználható bérkeretéről, az UDSZ bizottsága felkérte dr. Lábán János megbízott vezérigazgató-helyettesét, adjon e témában tájékoztatást.

Dr. Lábán János bevezetőjében arról szólt, hogy jelenleg még érvényben van a Minisztertanácsnak a vállalat felszámolására hozott döntése. A vállalat a felszámolás útvezését úgy adta, hogy ez év 5500 fővel számolt. Tavasszal, amikor a bérkereteket állománycsoportonként megadta a vállalat, már látszott reális esély a talponmaradásra, s ezért a létszám gyorsabban csökkent. Az év végére várhatóan elérjük a 2500 főt. Volt spontán mozgás is, de az irányított volt domináns. Ez azzal járt, hogy állománycsoportonként változott a belső szerkezet, s ez kihatott a bérstruktúrára is.

Az üzemelektől folyamatosan kértük, ezt a változást jelentsék, s ehhez igazítottuk a bérstruktúrát. Ezt még tovább változtatta, hogy az emberek érdekében igyekeztünk minél későbbre halasztani az elbocsátásokat, s így a ledolgozott hónapok után a hűségjutalmat is ki kellett fizetni. Ez is differenciálisan jelentkezik üzemenként. További különbségeket okozott, hogy szeptember 1-jével központi elhatározás alapján ismét fel kellett emelni a minimálbéreket. E három tényezőből adódott, hogy a tavasszal elkülönített, a bizalmi testület által jóváhagyott 16 millió forintnyi pénzösszeg most más-más

mértékben érint üzemeleket. Az említett összegből még további kifizetések lesznek olyan arányban, amilyenben az üzemek vállalkozásokkal hozzájárultak a vállalat árbevételének növeléséhez.

Dr. Lábán János önkritikusan elismerte, hiba volt, hogy erről a szakszervezeti bizottságot csak később tájékoztatta, de a vállalati likviditás fenntartása ma óriási energiát igényel.

Végezetül arról szólt, hogy a vállalatnál maradó dolgozók részére évközi hűségjutalom kifizetés nem lesz, ellentétben különböző mende-mondákkal. Amennyiben létrejön, az új vállalatnál munkajogiilag ugyan áthelyezett dolgozók kezdik majd meg a munkát, ez azonban csupán egy formális, egyszerű adminisztrációs ügylet lesz, ahol betű szerinti nem kell alkalmazni a jogszabályt.

Egyebekben a szakszervezeti bizottság elfogadta azt a javaslatot, hogy a jövő év első negyedévére szóló hévízi beutalójegyek a régi áron kerüljenek értékesítésre.

Tájékoztatót hallgattak meg arról, miszerint az SZDSZ javaslatára a parlament elé kerül, hogy minden érdekvédelmet ellátó szervezet tagdíja adómentességet élvezzen.

Az szb segélykérelmeket tárgyalt meg, jóváhagyta a BDSZ elnökéhez küldött levelet (e cikk felett ennek teljes szövegét közöljük), és tudomásul vette, hogy az EDÜ-be kihelyezett szakszervezeti könyvtárát az szb felajánlja Szentlőrincnek, ahol jelentős számú urános lakik.

K. J.

Mázlista

— Pupákok! — kiáltotta a villa mellől embereinek az a csapaton már olyannyira megszokott jelzőt Csorga Lőrinc csapatvez. — Figyeljétek már! Vettem három mázlit. Szakrament, hogy nyerünk!

— Mi a bajod főnök, mit vettél? Mázlit? — kérdezte Akna Zsomp, s közben mint egy kamikáze nekiestett a szkrépernek.

— Mázlit! A jó anyósodnak, azt. Mázlit, te bugyuta — mondta remegő hangon a csapatvez.

— Nagy ügy?! Én reggel a faléban beszéltem is három mázlival — szólalt meg a feltöréskére felérve Feszke Feri csillés.

— A körösztanyákkal szórakoztatok — mondta méltatlankodva a szkréper kötelei közül a lábát kibogozó Zsomp. — Milyen sorsjegyek? Milyen mázlisok, akikkel beszélni is lehet? Ti nem vagytok magatoknál? És nem tudjátok, ti vagytok a mázlisták, hogy velem dolgozhattok!

— Na, tényleg főnök, mi az a három mázli, amit vettél? — kérdezte engedékenyebb hangon a vajúr.

— Sportsorsjegy, lehet vele nyerni egy Renault gépkocsit, meg többek között szép külföldi utakat. Ért-ed-már? — tagolta ingerülten a csapatvez.

— A Gyulai is ezt reklámozta a minap. No, nem a volt eszbétfikár, hanem a telesportos. Bár, ha itt tartunk, az az előző is egy mázlista.

— Kuss! Ne duma — fojtotta a szót a csapatvez a szólni akaró vajúrba — tudom, hogy mit akarsz mondani. Maradjunk annyiban, nem az egyedüli.

— Ez az — csapott le a csillés —, ilyen hárommal beszéltem én is. Andó Alfréd mástfél milesit kap végkielítésre nettóban, mert lemondott a kerkiégről, mondván, jobb az a pénz most egyben. Főte Lukács csak úgy balkézből ti vagytok a mázlisták, simán kap 800 db ezrest a Pakszit Laci zsozsolóval meg

nem is mondom el, rengeteget kap. Mázli!

— Nem baj fiúk, mi viszont itt maradunk, tovább dolgozunk. Az sem semmi, az is mázli! Mert, ha nem maradnánk, mit kapnánk én az öt évemért. Zsomp a négy és félért, Ferkó azért a kettőért? — Ezt! —, s úgy behajlította jobb karját, hogy baj csuklója egy pillanat alatt elfehéredett.

— És ezért vettem három Mázlit, ha nyerünk, osztozunk. Lesz nyugati autónk, flancos helyekre utazhatunk.

— Persze, és lesz hozzá 50 dollárunk. Jó buli mondhatom. Mondjuk telik belőle egy kólára, meg egy hamburgerre ott, a családossal Francia Riviérán. Főnök, nem mázli lesz, ha nyerünk, hanem katasztrófa. A franc se akarja, hogy ott is lássák, milyen csóró a magyar — mondta keserűen a csillés.

— Arról nem is beszélve — folytatta a vitlakötelet mindinkább a lábára tekerő Zsomp —, kikérem magamnak, hogy megnyerjük azt a Renaultot. Biztos forrásból tudom, a házmeztérünk vejének az unokaöccse biztosítási ügynök, az mesélte az apósom nászána, röviden az apámnak, aki meg elmondta nekem, hogy egy ilyen kocsinak jövőre 24 ezer forint lesz a felelősségbiztosítása.

— Felelősségem tudatában kijelentem, ennyi pénzt kérek nem kell. Mázli ide, vagy oda, mázli az, ha nem nyerünk. Mint a hajdan volt szocialista brigádnapló írja a javasolom, a három Mázlit adjuk el a három mázlisnak. Azoknak most van pénzük, s ha mázlijuk is lesz, a nyerevényektől főjön az ő fejük.

— A lelkemből beszélés Zsomp — mondta a csillés, s boldogan ugrott társához, hogy segítsen, mert már félő volt, az magára rángatja vitlástól az egész ácsolatot.

— Pupákok! Kishitűek vagytok, de adok én nektek, holnaptól angolt tanultok. Múszak után nincs cefre, csak sótár. Lesz ezentúl Please meg Stand-up. Good Bye-t is mondtok majd a búcsúszókor nekem, mert, ha nem, Isten ugyse a nyakatokat szegem.

— Na, de főnök, mi a fenének tanuljunk mi angolt? Tudsz valamit, csak elhallgatsz? A vezér múltkor is a fórumon mondta, írekkel tárgyal, s nem angolokkal. Miért nem írul tanulunk akkor, ha már annyira akard? — sorolta kérdéseit a feltápászkozó Zsomp.

— Hogy az a jugóul kifejtett vinyak soha ne érje torkodat! Tán szovjetül tanultál az általánosban? Amerikailul írja a bácsikád New Yorkból a lapokat? — ezzel lehajlott a csapatvez, s ezzel hajított is dühödten a vajúrhoz egy fémtámat.

Ha az szokásához híven nem esik hasra a nyolcvankilós vas, magyarul úgy agyoncsapja, hogy írmagja sem marad. Feszke Feri mindezt látva, rémülten csak annyit nyögött ki: — Mázlista!

V. T.

Csak tárgyilagosan!

Dehogyan védem én a bürokráciát! Miért is teném? Én is, mint a többi polgár, ügyes-bajos dolgom intézésekor hányszor kívánom a pokolra az engem nem, hogy emberszámba, de kutyába sem vevő érzékellen hivatalnokot. Hányszor érzem, hogy a visszaköszönést nála helyettesítő morgás is nehezebb esik. Hányszor állapitom meg, hogy úgy viselkedik velem, mintha szívességet tenne, s nem a feladatát teljesítené.

Szerencsére azonban van, sőt, egyre több a kivétel, mely adódhat abból, hogy ott is nőnek a követelmények, ott is megjelent a munkahely elvesztésétől való félelem, ott is terjed a kulturált munkavégzés iránti igényesség, s annak elismerése, a hivatalnok nem a hatalom maga, hanem szolgálat.

A bürokrácia kétféle értelmezésben is létezik. Az egyik pejoratív, becsmérlő értelmű, a hivatal, a hivatalnok uralmát jelenti, mindenképpen negatív kicsengésű fogalom, a másik maga az ügyintéző, a hivatalnok, aki nélkül nem létezik társadalom, aki segít, intéz, szolgálta.

Ahogy nem szeretem a bürokráciát az első értelmezésben, éppen úgy nem szeretem, ha egy-egy esetből túlzott általánosításra jut valaki, ráadásul, ha még nem is biztos benne, hogy az eset igaz. Csak ott volt, amikor valaki mesélte, hogy neki mesélték.

Nem állítom, hogy pontosan ez történt a legutóbbi vállalati fórumon, ahol egy dolgozónk azt vetette fel, miért kell a végkielítésre 3 hónapot várni. A vezérigazgató erre azt felelte, ő nem tud ilyen esetről, mire egy fiatalember szólásra jelentkezett, s elmesélte, volt ilyen eset, éppen az ő bátyjával történt. Ez konkrétum, így kell, sőt, csak így szabad érvelni.

Csak hogy a példa nem volt jó. Utánanéztünk. Az illető dolgozó 1990. január 16-án nyújtotta be végkielítés iránti igényét. Az üzem 1990. február 1-jén mondott fel neki. A Baranya Megyei Tanács Munkügyi Szolgáltató Irodája 1990. február 21-én hozott határozatot, hogy az illető végkielítésre jogosult, a határozat ugyanezen a napon — mivel a dolgozó lemondott fellebbezési jogáról — jogerőre emelkedett.

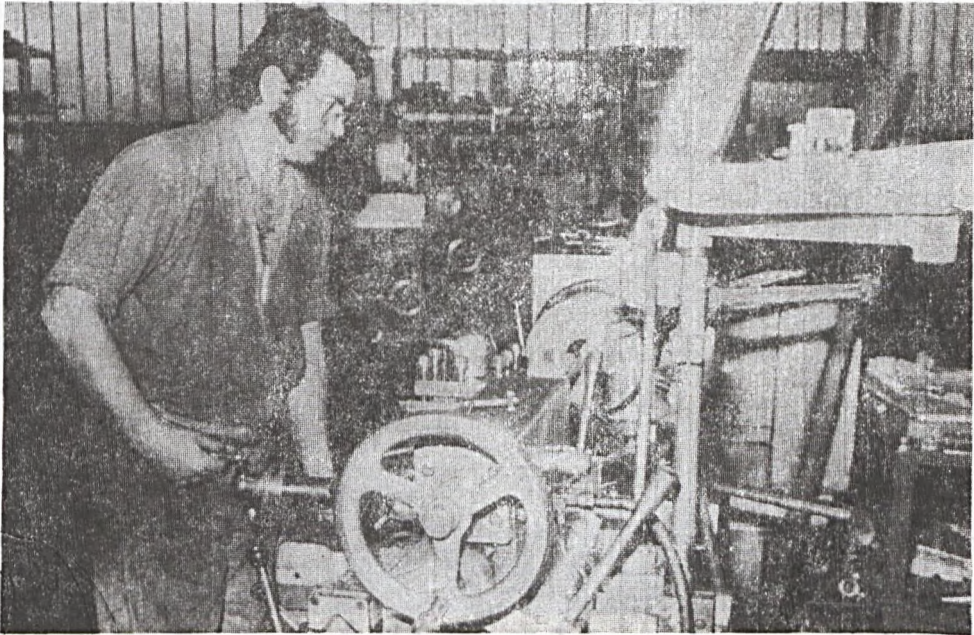
Arról már nem sikerült adatot szereznünk, hogy a dolgozóhoz a postás mikor kézbesítette a végkielítés összegét, de azt megtudtuk, hogy a gyakorlat szerint azt két héten belül a dolgozónak meg kellett kapnia.

Tehát a példa úgy szól: a dolgozó január 31-ig munkaviszonyban volt, ezért fizetést kapott, rá három hétre megszületett ügyében a pozitív döntés, s rá két hétre zsebben volt a pénze. Ez összesen 5 hét. Ami azért sehogyan sem kerekíthető három hónapra.

Dehogyan védem én a bürokráciát! Csak a tényszerű, tárgyilagossá megítélését kérem.

Kablár János

Ki milyen lovat szeretne? Kísérlet indul

Az V. sz. bányában minden a feje tetején áll. Költözködnek. Az iroda-épületben innen oda mennek az „adminok”, mert innen meg oda költözik hamarosan a „Központ”. Foglalkozunk emberben és épületben, összehúzzuk magunkat, mert hát jó emberek kis helyen is elférnek. Kívülről a központi irodák zsúfolódnak a bányászati szobák. Miközben minderre sor kerül, sorsfordulókra is marad idő. Mert hát hamarosan lakat kerül a bányászati műhelyeinek ajtajára, a szakik szétszednek, de az épület ottmarad, jobb napokra várva.

Az emberek vérmérsékletük, s így-úgy eldőlt jövőjük alapján néznek az 1991-es évre, és sokaknak a millpengős múlt jut az eszébe.

Farkas János esztergályos, 42 éves, 1968-ban jött Bakonyára. Most felmondási idejét tölti, s a végkiszámításra vár. Bizakodva a pénzben, s a Szolgáltató üzem által felkínált gyártó kft.-nél történő januári munkakezdésben.

— Optimista vagyok — mondja —, derűsen fogom fel a jövőt, szerintem más-ként azt nem is lehet. Persze, engem is nyomasztanak a gondok, de hinni akarok abban, a családdal — az egyre növekvő drágaság ellenére is — meg-élek.

— Természetesen, ha a munkaközvetítő ennyi pénzt talá nekem munkát, elfogadom, mivel általában a kft.-től félek. Így a korábbiakban tett azon ígéretemet, hogy 100 ezer forinttal beszállok a gyártó kft.-be, a napokban visszavonom. Mert, ha bukik a kft., nemcsak a munkahelyem lesz oda, hanem a kevéske pénzem is. Én úgy látom, ahogyan mennek a dolgok, még a biztos levegővételre sincsen garancia.

— Röviden tehát, társulni nem akarok, nem merek, alkalmazottként viszont, ha kellek, szívesen elmegyek. Ugyanakkor biztos az, ma még azt sem tudja az ember, mi lesz holnap, nemhogy azt, mikor lesz valamilyen gazdasági csoda.

— Tudja, én továbbra is bizakodom, s hiszem, hogy

lesz munkahelyem. De... mindezek felett, ebben az országban hagyni is kellek dolgozni az embereket, nemcsak leépíteni, s kívülről várni a csodatevőkre.

Nagy László esztergályos 19 éves, '89-ben jött az üzembe dolgozni. Nem ilyen lovat akart. A felmondási idejét tölti, bár egy pár munkahelyen már érdeklődött, de helye nincs, szülei viszont vannak. Mindez azért fontos, mert velük él, s mint mondta, nem érzi így a reá szakadt gondokat. Az eddig keresett 7000 forintos fizetés elég volt egy fiatalember életviteléhez, mivel a komolyabb anyagikat a család fedezte.

— Tudom, ha ebből a pénzből egyedül kellett volna megélnem — mesélte —, akkor nem jutott volna mindenre. Pontosan ezért most még nem nyomom meg az embereket, a munkanélküliség súlya, meg hát februárban különben is bevonulok „kopaszra”. Természetesen valamilyen, bármilyen munkát végezni akarok addig is, s majd a leszerelés után a szakmában talán sikerül elhelyezkedni.

Pölöske Gyula lakatos, 50 éves, négy éve dolgozik az üzemben. Kishajmasról külön autóbusszal jön többmagával az üzembe, a Jakab-hegy északi oldaláról. Mindezt azért tartotta fontosnak elmondani, mert számára élet — még e munkalehetőség szegény világban is — a közlekedés. Azért, mert a III. sz. bányában áttelepülő Szolgáltató üzem igényt tart munkájára — tehát ő marad a vegyesvállalat állományában —, viszont azt ma még nem tudja, miként is jut majd le az V. sz. bányából a Kővágószőlőre. Bár ígéretet kapott arra, ezt megoldják, mi több, másik két dolgozót is érint mindez, de azért ő kételkedik. Mint mondja, azért is, mert azt is „megették vele”, hogy 50 évesen, 35 éves munkavisztonnyal korengedményes nyugdíjba mehet. Ugyanakkor a nyári ígéret óta még mindig itt várja kétségei között a jobb napokat.

— Nem értem — mondja —, miért packáznak az emberrel, hiszen a nyugdíj-

intézetből van egy levelem, vizsgálják a kérelmemet. Arról nem is beszélve, ezt én nem kértem, ezt az üzem intézte, s már két ízben kitöltöttem velem ilyen kérdőívet.

— Különben azon is gondolkodom, paraszti családból származom, hogy ott-hon jó lenne a mezőgazdaságban munkálkodni.

— Végül is nem tudom, mit kellene tennem, az idő meg telik, mindjárt itt az év vége. Na, de az is borzasztó kérem, a vállalat sem tudja mit csinál majd jövőre? Így, végül is, én sem töröm nagyon a fejemet, hiszen, ha nem lesz vállalat, az emberek egytől-egyig úgy is szélnek mennek.

Farkas György lakatos, 36 éves — csak névrokona a 42 évesnek — öt éve dolgozik az üzemben.

— Azt is írja — magyarázza —, vajár is vagyok, meg meős. Nem izgatnak engem a dolgok, a felmondási idő után is lesz valahogy. Másodállásra kíváncsi vagyok, s lakatosként zárak, s más apróbb javításokból megélek majd.

— És hol helyezkedik el? — Hogy, hogy hol, mondtam, másodállásban maszek leszek.

— Na, de a másodállást főfoglalkozás mellett végzik az emberek.

— Ne mondja! Komolyan? — társaira néz, s mikor azok is mondják, ez így van rendjén, gyorsan válaszol:

— Akkor maszek leszek, főállású iparos.

— Nem fél a bizonytalan jövőtől?

— Nem. Kellene?

— Én tartok tőle...

— Nem vagyunk egyformák.

— Tényleg nem.

Veress Tamás

Utóirat: Ez a ló csupán paci. Egy hintapaci. Nemhogy vágtatni, ügetni sem tud. Csak dől előre, majd hátra, megint előre, s ismét hátra. Haladni nem tud egy tapodtat sem, viszont annál jobban szédel. A lovasa különösen. És elalszik kicsit, s közben arról álmodik, tűzoltó lesz, s katoná, vadakat terelő juhász, és a hintapaci jövőre derby-győztes lesz. Talán...

Vállalatunknál elterjedt a hír, hogy novemberből a IV. sz. bányában kísérleti jelleggel igen alacsony üregmagasságú fejtések művelését kezdték meg. Guggolós bánya — mondja rá a vājvégi, elhúzva a száját még az is, aki korábban netán szénbányában hasonló körülmények között dolgozott.

Nem titok, hogy a kísérletet ír szakemberek szorgalmazták azzal az indoklással, hogy a „tisztább” érc kitermelése esetén — tehát arra törekedve, hogy minél kevesebb meddő keveredjen az uránhoz — jelentősen csökkenteni tudják a vegyi dúsítás költségeit.

A kísérlet november 1-jén megkezdődött és a témával mindenképpen foglalkozni szeretnénk a későbbiekben. Nyilvánvalóan még korai a tapasztalatokról beszélni, ám a sors úgy hozta — történetesen egy teniszpályán — „beleütköztünk” a dologba.

Szabó Győző ugyanis — a vállalati teniszbajnokság győztese — a kísérlet egyik irányítója. A III. sz. bányában geofizikusa számára nem új dolog az ilyen „guggolós” fejtés. A tapasztalt szakember, aki több, mint harminc éve dolgozik a geofizikai szolgálatnál, még a III. sz. bányában töltött területein, a 60-as évek elején hasonló körülményekkel találkozhatott.

Nyilvánvalóan, az ott szerzett tapasztalatainak hasznosítása reményében biztatóan meg a mostani IV. üzemi feladattal, így hát kíváncsiak voltunk a véleményére a kísérlettel kapcsolatban.

— Valószínűleg újra előtérbe került az a szempont, hogy az érctermelést „tisztábbá” kell tenni — mondja előljáróban a geofizikus. — Tudomásom szerint, az érc egyik legnagyobb igénye az elszegényedés csökkentése.

— Összesen hány csapat vesz részt a kísérletben?

— Három csapat kezdte meg a munkát a III-as körlet hatodik szintjén. A 17-es, a 22-es, és a 70-es csapatról van szó. Meghatározott üregmagasságokkal a lehető legjobb minőségű érctermelés a cél.

— Mit jelent az alacsony üregmagasság?

— Százharminc, száznegyven centiméterről van szó, mivel, hogy itt ácsolni is kell, mivel olyan a közetnek az állaga, a minősége, hogy nem lehet biztosítás nélkül dolgozni.

— Ha a biztosítást is beépítik, akkor tényleg guggolós bányáról lehet beszélni. Akik itt dolgoznak, biztosan nem örülnek neki. De miért jobb ez így, mint a hagyományos üregmagassággal terhelni?

— Az ércvastagság adva van. Tapasztalattól mondhatom, hogy nagyon kevés a tellérszerű nagy vastagság. Inkább jellemző ez a nagyon szabdaltsz, szőrt, vékonyteplei nyolcvan centi-egy méter közötti ércvastagság. Most, ha ehhez dupla vastagságú meddő jön, akkor nagyon rossz a keveredési arány. Ezt a keveredést kell a lehető legoptimálisabba csökkenteni. — Mit jelent ez az itt dolgozók számára?

— Az biztos, hogy ez a munka az eddig megszo-

kott fejtésekhez képest, szetesen olyan minőségi sokkal többet követel. Az biztos, hogy ezt a munkát ne legyenek ilyen problémák. En, a hatvanas évek elejétől emlékszem olyan vājárookra, akik, hogy úgy mondjam, a szakma kiváló mesterei voltak. Úgy tudták a biztosítást, a fúrást, a robbantást, olyan színvonalon, hogy képesek voltak megoldani ilyen feladatokat.

— Az itteni körülmények, tehát magasfokú szakmai felkészültséget — de itt nem csak a vājvégiekre gondolok —, és új gondolkodást, új szemléletet igényelnek. De ha tudatosul az emberekben, hogy mi a cél, mit és miért csinálnak, akkor a jobb minőségi munka követelményeinek meg tudunk felelni — mondta végezetül Szabó Győző.

N. G.

A bunkó...

...naponta fejbever. Engem, Téged, Önt, elvtársakat, hölgyeket, urakat. Már dagadt a fejünk. Na jó, az enyém. De nagyon. Mert nem elég, hogy a családomra való tekintettel azon imádkozom, legyen mit enni, a gyerekeket felnevelni. Nem valahogyan, hanem valamiből. Tanítatni tovább, egyetemen? Jó ég, ha így haladunk, a buszbérletükre sem jut jövőre. Nem jut maholnap a beigért 30 forintos tejre, 90 forintos cukorra, a hús helyett szójára sem. Lakbér, lakásrésztlet, kész rémálom. A gépkocsik fenntartása maholnap főbenjáró bűnnek számít majd, mert hát a fizetésből élök — ha jövőre lesz még egyáltalán ilyen réteg —, erre aligha lesznek képesek. Tíz ezer forintot fizetni azért évente, hogy eldicsekedjek a svájci nagybácsinak, az ausztráliai — innen még jó időben kivándorolt — havernak, még mindig megvan ám a 13 éves Ladám. De csak azért, mert mi magyarok roppant beosztók, spórolósak vagyunk, s egy francnak sem cseréljük le addig a „szocialista szerket”, amíg az gurul. Szívünk szerint persze a világba üvöltőnk, ez már több, minthogy kilóg a fenekünk! Holnap ugyanis már nem lesz amiből kilógjunk.

Mert nem elég az sem, hogy az iraki, amerikai számbóru kimenetelére is figyelünk. Várjuk, ott mikor csap le a bunkó. Ami minket is felébe tréfál majd itt, közép-kelet-Európában, karnyújtásnyira a balkáni állapotoktól. Vagy már ott tartunk, csak a bunkó fejbeverősdijétől könnyes szememtől nem látom azt a kánaánt?

Mert nem elég, hogy az üzletek azt bizonygatják, ha nincs, amit kivegyünk a zsebünkől. A kezünket meg, ha kihúzzuk, ökölbe is szorítjuk. Azért, hogy az a megmarkolt semmi legalább átmenetileg a sajátunk maradjon. De azért is, mert nem tudhatjuk mikor, miért vágnak kupán a közbiztonság rohamos elrontói. És, hát mennyivel szebb úgy kinyúlni, hogy ökölbe van szorítva a kezünk, így legalább az arra járó azt hiheti, nem kell segíteni, ez akart magán, mégis lecsapták mint a taxiárat.

Mert nem elég taxisblokkot átélni, túlélni is tudni kell, ami ezután jön. Két-öt év múlva kész nyugat lesz. Itt! Itt? Nehezen tudom elképzelni, az egyre fokozódó infarktuszveszély miatt is. Recept is kellene addig arra, hogyan lehet kibírni ezt a pár évet. Igaz, receptet ma még könnyedén ír fel az orvos, nyomtat ki például a Pécsi Extra. Ragadozóknak és növényevőknek javasolva olyant, amit maholnap már elképzelni sem tud az átlag magyar. Ja kérem, ez legalább ingyen van, a piac meg több, mint drága. Dühítő. Hogy ide jutottunk.

Mert nem elég, hogy etetnek minket munkanélküliséggel, bicskanyitogató áremelésekkel... nem elég, hogy megvan a napi gondunk, nem, hogy már a téllire kikészített hócipőnk is tele van... az sem, fel kell készülnie a lakosságnak is az energiakorlátozásra... arra, hogy jövőre esetleg nem lesz ilyen-olyan zaba... nos, mind eközben azért történnek kellemes dolgok is, de a bunkótól sajnos nem mindig vesszük észre. Így például jó múltkorában megírták az újságok, egy bizonyos savanyú cukorkának lement az ára, az új rendszámtáblákon összehint a H betű, maholnap nem lesz jellemző kishazánkra a kövérek nagy száma. Javult kórházainkban a betegek ellátása, csak hát a bunkótól ezt sem vesszük észre. Tessék csak a szemtörles után arra gondolni, az erdélyi László úr a kórházi ágyában intézett intelmeit mindig frissen vasalt pizsamában és ágyneműből mondja a nagyérdeműnek.

Mert nem elég, hogy amíg erre-arra zavargások és tüntetések vannak, itt-ott polgárháború is bontogatja szárnyait, sőt, az „Öböl” térségében igazi háborús veszéllyel kell szembesülnünk, addig itthon szerencsére csak a rendszerváltás, kibontakozás, demokrácia, felzárkózás útvesztőiben tévelygünk. Na, és kapkodjuk a fejünket, hogy az a fránya bunkó mikor vág újra kupán, hogy az útvesztőből való kilábalásunk még nehezebb legyen. Veress Tamás

Állampolgárrá fogadom...

A családok életében az igazi boldogságot a gyermek születése hozza meg.

S mielőtt megérkezne a „trónörökös”, már megkezdődik a keresztnév kiválasztása, amely néha a vita tárgyát is képezheti a családok körében. Nos, ezúttal olyan eseményen vettünk részt, amelyen a keresztnév már véglegessé vált, s ez nem más, mint a hagyományos névadó ünnepség, amit a III. sz. bányai üzem szakszervezeti bizottsága szervezett az üzemcsalkaljai Mozgalmi Ház dísztermében. Az ünnepi külsőségekben pompázó teremben Füziné Juhász Éva anyakönyvvezető köszöntötte a meghívott családokat, és kereszt szülőket. Köszöntőjében utalt arra, hogy a szülők féltő gonddal vigyázzanak szeretett gyermekeikre, teremtsenek számukra olyan békés és nyugodt családi otthont, amely biztosítani tudja számukra az életre való felkészülést.

A beszéd elhangzása után került sor az anyakönyvvezető előtt a szülők majd ezt követően a kereszt szülők fogadalomtételére. Minden ember életében eljönnek az úgynevezett nagy pillanatok. Nos a

husz csöpp életében elérkezett az első...

A Magyar Köztársaság állampolgárrá fogadta: a Solymosi család Roland, a Czár család László, Mihály, a Szilágyi család Petra, a Kovács család Krisztián, a Győri család Tamás, a Wagner család Ferenc, a Ligner család Kristóf, a Lénárt család Tamás Zsolt, a Csala család Martina, a Heil család Nikolett, a Lovász család Edina, a Gyöngyösi család Anette Zsófia, a Vadai család Krisztián, a Tóth család Renáta és Mária, a Várhelyi család Gábor, a Blummer család Péter, az Úr család Henriett, a Darvas család Nikolett, a Ritter család Diana utónevű gyermekét.

Franyó József megbízott üzemti titkár köszöntője után ajándécsomagot (ágynemű garnitúra) adták át a szülőknek, egy-egy szájl virág kíséretében.

Az állófogadást követően arra voltunk kíváncsiak, hogy a szülők miért választották ezt a formát, amikor is a templomi szertartás több évszázados hagyományra tekint vissza, és ma reneszánszát éli a keresztelés.

Tóth Ferenc: Mi már korábban megkereszteltük mindkét gyermekünket, s miután volt egy ilyen lehetőség, amely szintén emlék lesz számukra, éltünk a lehetőséggel...

Várhelyi János: Mi nem vagyunk megkeresztelve, csak úgy, mint a kereszt szülő sem, mert az 50-es években ez nem volt divat, de nem is volt akkor ajánlatos...

Vizont a névadó ünnepségen ez nem számít, hát ezért választottuk ezt a formát. Különben, most járunk a kereszt szülőkkel hittanra, hogy felnőtt korunkban megkereszteljék a pap, mert a fiamat, csak ezután tarthatjuk a kereszt víz alá.

Solymosi Zoltán: — Szóltak a férjemnek, hogy lesz névadó ünnepség, hát ezért vagyunk itt. Különben teljesen mindegy, hogy melyik szertartást választjuk.

— Megkeresztelik a kisfiúkat?

— Még nem tudom, a kereszt szülőkön múlik.

Varga László: — Igen, meg fogjuk keresztelni a kisfiút.

Lassan elnéptelenedik a terem, a haza induló szülők karján még fel-fel hangzik egy-egy gyermek sírása... **Kovács Miklós**

Az 500 millióról

A közelmúltban egymásnak ellentmondó híradások jelentek meg a vállalatot érintő foglalkoztatási alapról szánt 500 millió forint összeggel kapcsolatban. Elhangzott olyan nyilatkozat, miszerint a fenti összeget a megye, a régió, a térség foglalkoztatási gondjainak enyhítésére szánja a kormány, de volt, aki úgy foglalt állást, igen, az 500 milliót a MEV kapja.

Ezen nyilatkozatok szellemében kértük dr. Varga Jánost, a vállalatnál működő munkaügyi szolgáltatóiroda vezetőjét, hogy pontosítsa az összeget „hova kerülését”, s egyben nyugtassa meg az érintett dolgozókat a rész kérdésekben.

— Ez a pénz megvan — válaszolt az iroda vezetője —, s elegendő ahhoz, hogy az összes érintett embernek a végkielégítését, korrigált nyugdíját és áttelepülési segélyét fedezze. Amikor ez aktuális, a pénz rendelkezésre áll. A korábbi gyakorlatról eltérően, most nem azt mondjuk, hogy, ha ma megszűnt a munkaviszony, s holnap nem tudtam munkahelyet felajánlani, akkor holnapután megkapja emberünk a végkielégítés kifizetésére a határozatot... Most az a szabály, hogy a munkaviszony megszűnésétől függetlenül azt nézzük, hogy

mikortól kezdve van felmentve a dolgozó. Ez a kollektív szerződésben szabályozva van, a szolgálati időtől függően két-három hét felmentési időt adnak a dolgozónak. Mi ettől az időtől próbáljuk más munkahelyre kiközvetíteni, ha tudjuk, s ez az idő 30 nap. Ha ez lejár, s a dolgozót nem tudtuk elhelyezni megfelelő munkakörbe, akkor részére biztosított a végkielégítés összege.

— Tehát senkinek nem kell attól tartania, hogy, ha elvileg, és gyakorlatilag is megjár a végkielégítés, nem kapná meg. A pénz itt van, akire nézve ez novemberben aktuális, megkapják, s ugyan így a korrigált nyugdíjazásuk és az áttelepülők is.

— Most, november második felében mérjük fel azt az összeget, amelyre december hónapban lesz majd szükség. Az 500 millió forint kifizetése természetesen nem megy márciusra, így elképzelhető, hogy január, sőt, február is áthúzódik majd.

(Folytatás az 5. oldalon)

A sugárhatás késői következményei (II.)

A radioaktív szennyeződés (intoxikáció) következménye helyi és általános sugárterhelés lehet. Általában sugársérülést okoznak mindemellett a gamma sugárzó anyagok, amelyek kemény sugárzása képes a szöveteken áthatolni. Az alfa- és béta- sugárzó anyagok csak akkor vezetnek általános sugársérülés kialakulásához, ha egyenesen oszlanak el a szervezetben. Ellenkező esetben inkább helyi, lokális károsodás keletkezik, többnyire a behatolás, vagy a kiürülés helyén, illetve azokban a szövetekben amelyekben felhalmozódik.

A sugárbetegség tünetei között elsősorban előtérben állnak azoknak a szerveknek a károsodását jelző tünetek, amelyekben a radioaktív anyag a leg súlyosabb elváltozásokat okozta, akár azért, mert bennük halmozódott fel a legnagyobb koncentrációban, akár azért, mert különösen sugárérzékenyek. A csontokban felhalmozódó radioaktív anyagok a csontvelői vérképzést károsítják, a májban raktározódó izotópok pedig elsősorban a máj és bél elváltozásokat okoznak. Számolhatunk késői következményekkel is, amelyek különféle dagana-

tok és egyéb elváltozások képét öltik.

A radioaktív szennyeződés csak radiometriai vizsgálattal diagnosztizálható, ami a sugárzó anyagok kimutatását jelenti a vérben, vizeletben, székletben. A vérben mért aktivitás alapján hozzávetőlegesen meg lehet becsülni a szervezetben található sugárzó anyagok mennyiségét, és eloszlását egészségtesztámlálóval vizsgáljuk.

Nevezetes esetről számolt be a szakirodalomban egy amerikai orvos, ami a szervezetbe bekerült radioaktív anyagok foglalkozási betegség előidéző veszélyeit illusztrálja. Egy világító számlapú műszereket készítő üzemből a munkások ajkukkal formálták helyesre a rádiumot és mezotóriumot tartalmazó festékekbe mártott ecsetjeiket. Így rendszeresen és hosszú időn keresztül kis mennyiségű radioaktív anyag jutott a szervezetükbe. 10-15 év után jelentkeztek az első megbetegedések csontelváltozások, vérszegénység és állkapocs szövethalálás képében. Később csontszarkómák és áttételes rákok is jelentkeztek. A rádium okozta sugárszennyeződés 20 év alatt 41 halálos áldozatot követelt.

dr. Debreczeni László

Horgász hír

Az Ércbányászati dolgozók HE értesíti a horgászokat, hogy Székén az őszi pontytelepítés megtörtént. A napijegyes horgászati szünettel. Az éves jeggyel rendelkezők részére a ragadozók horgászata megenyedetett.

A bányász- hagyományok jegyében

Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület két pécsi szakcsoportjának szervezésében december 4-én a pécsi Székesházban Borbála-napi istentiszteletre került sor, melyet Mayer Mihály megyéspüspök celebrál. A Borbála-napi hagyományok újraélesztését szolgáló rendezvényre minden érdeklődőt, családtagjaikkal várják a szervezők. Kéri — lehetőség szerint — a bányász díszegyenruha viselését.

Kiállítás

A Pécsi Orvostudományi Egyetem Közművelődési Bizottsága, a József Attila Művelődési Központ és a Ságvári Endre Művelődési Ház meghívására kiállítás megnyitóján vettünk részt november 7-én. A Bányász Képzőművészeti Műhely kiállítását Soltra Elemér festőművész nyugalmazott főiskolai tanár nyitotta meg.

Ma már az amatőr művészet iránt érdeklődők előtt nem ismeretlen ez a pezsdülő, érdekes és kitűnő közösséggé érett együttes, mely a Ságvári Endre Művelődési Házban éli életét. Itt tanulmányozzák az ábrázolást, a képi kifejezést és megjelenítés műhelyfogásait.

A Műhely tagjai, akik köznapi elfoglaltságuk mellett, hosszú éveken át megszállottan művelik ezt az igényes gyakorlatot, az egyre érzékenyebb és íze- sebb megformálás érdekében, s ezt belső kényszer hatására teszik. Csinálják, mert szeretik, mert életük

része, mert értelmet és érzelmeket találnak benne. Teszik, mert örömeiket lelik benne, teszik, mert a köznapiság monotonitásának oldódását érzik meg általa.

Szeretik a vonal kifejező erejét, kimeríthetetlen szépségét, a megformálás izgalmát, leküzdeni az anyag makacosságát. Szeretik élni azt a különös légkört, mely ha megformálással jár, ámulva ismerik fel a véletlent, a jó megoldást. Dicséret az alkotóan gondolkodó embernek, cselekedjen a kijelölt pályavonal bármely rendszerében.

És, ha mellette alkotó örömet másra is át tudja sugározni a látók számára láthatóan, akkor öröme sokszoros lehet.

Tizennégy amatőr művész képeit láthatjuk, munkájuk serkentője, ihletője volt elsősorban a Duna-kanyar, a zebegényi alkotótábor.

A kiállítás megtekinthető naponta 8-17 óráig a POTE Aula előcsarnokában, december 28-ig.

K. J.

Őszi koncert a Ságvárban

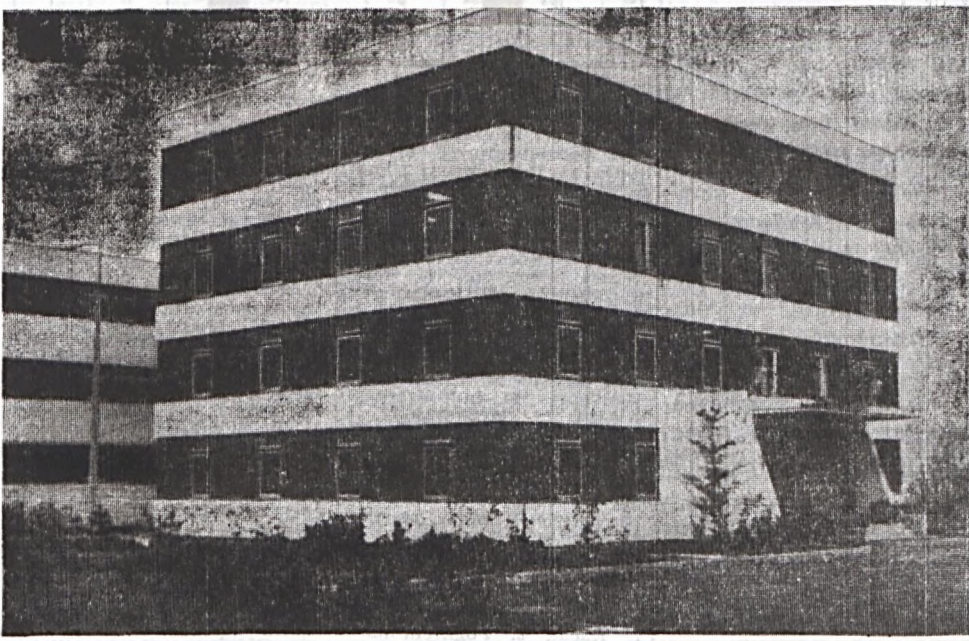
Nagyszerű hangversenyt adott november 22-én a Ságvári Endre Művelődési Házban a Mecskei Ércbányászati Vállalat koncertfűvés zenekara. A koncerten Rossini, Arban, Hány Balázs és Gounod művei szerepeltek. A műsor érdekes, új színfoltja volt, hogy a zenekar Rossini: Macskaduettjében Bukszár

Márta és Nádý Frigyes énekeltését kísérte. Vezető nyelt Hány Balázs karnagy. Csöndör László felvétele

Költözködünk, tehát maradunk?

Innen ...

... Ide

A vállalat központi irodaépületének hasznosításával jó ideje és különböző variációkban történnek a szövegszédék. Hasonlóak a találgatások azzal kapcsolatban is, hogy az innen kiköltöző irodák mely üzemekbe kezdik meg az új évet. Ezek pontosítására kértük meg **Laczkó László** műszaki főosztályvezetőt, aki a következőket mondta:

— Valóban voltak elképzelések a költözködéssel kapcsolatban, de november 14-én egyértelműen eldőlt, az V. sz. bányauzem irodaépületébe helyezi át működését a vállalat központja. Ezen a napon jelentették be a Dél-Dunántúli Tervező Vállalat szakemberei, hogy az IMS-technológiával készült épületbe be

lehet költözni. A munkavégzésnek akadálya a legfelső szintet kivéve nincs, ott ugyanis az IMS-szerkezetek megerősítését kell elvégezni, valamint a fűdém-szerkezet cseréjét.

— Tehát azért vártunk, mert nem láttuk addig cél-szerűnek a költözés megindítását, amíg egyértelmű vélemény nem állt rendelkezésünkre, hogy az alsó szintek biztonságával üzembe vehetők. Lényeges kérdés volt az is, hogy a felső szinten végzendő felújítási, építési munkák mennyire zavarják az alsó szinteken a mindennapi feladatokat. A szakemberek szerint mindez nem jelent majd többet utcai zörejnél, zajnál, s ettől nyugodtan kiköltözhetünk.

Csöndör László felvételei

— Van-e már szó arról, hogy mikor kerül sor a kiköltözésre?

— A költözés tulajdonképpen november 14-én megindult azzal, hogy az V. sz. bányauzem az „A” épületet kiürítette. Ott most azokat a minimális felújítási munkákat végzik, melyek egy 5–6 éves épület esetében szükségszerűek. Gyakorlatilag a munkák elkészültével december első hetében a Központ kiköltözése megkezdődhet.

— Az elképzelések között szerepelt, hogy az ÉDÜ irodaépületébe költözne a Központ, félúton a várostól, a bányauzemektől. Miért döntöttek mégis a legtávolabbi számításba jöhető épület mellett?

— Az első verzióban valóban az ÉDÜ és a IV.

sz. bányauzem került szóba. Az ÉDÜ irodaépületébe azonban még a felére csökkentett központi létszám sem fért volna el, mi több, az üzem szakembereinek az elhelyezése csak áldatlan állapotok között lett volna megoldható. Azt meg nem tartottuk szerencsésnek, hogy a két üzemből jelentős távolságra egymástól legyenek az ügymond irányító emberek, törzskarok. Az sem biztos, hogy az egyik üzemből a másik üzembe történő utaztatás kevesebbe került volna, mint így, hogy mindenki az V. sz. bányauzembe kerül, egy helyre. S végül, bármennyire gondok is vannak az IMS technológiával készült épülettel, mégis csak az a legújabb, legkorszerűbb irodaépülete a vállalatnak.

— Felvetődhet, miért költözködünk a tél beállta előtt, miért nem várjuk meg az irodaépület teljes felújítását. Nos, azért, hogy a jelenlegi központi épülettel mielőbb bérbeadhassuk. Bármilyen formában is működik tovább vállalatunk, a telephelyszükséglet költségcsökkentő tényező, s ez mindenképpen cél.

— Vannak elképzelések a Központ hasznosítására?

— Igen, a legjobbnak az tűnik, hogy egyben az egész irodaépületet bérbeadjuk. Vannak érdeklődők, de a konkrét tárgyalásokat addig nem lehet megkezdeni, amíg itt vagyunk, hiszen nem tudjuk például, mennyi telefonvonallal tudjuk bérbeadni. A tárgyalások során doinek majd el olyan rész kérdések is, hogy például a portaszolgálat karbantartó személyzettel adjuk-e át az épületet, avagy anélkül.

— A december elejére tervezett költözködéssel milyen módon történik majd? Egyszerre, vagy osztályonként, szakaszosan?

— Azt szeretnénk, hogy bizonyos osztályok együtt egyszerre költözzenek. A mostani tervek szerint (november 20., a szerk.) a sort a biztonságtechnikai, beruházási osztály és a műszaki főosztály kezdi meg. Mind ezekhez az is hozzátartozik, a decemberi költözködéssel úgy kell megszervezni, hogy az a bérfizetéseket, a mérlegkészítést ne zavarja.

— Elképzelhető viszont, hogy nem minden osztály, terület esetében valósul meg az év végéig a kiköltözés, áthúzódhat január elejére. De azt mindenképpen szeretnénk elérni, hogy januárban ebben az épületben a tisztasági festések, szükséges karbantartások megkezdődjenek, azért, hogy mielőbb bérbe lehessen adni az épületet — mondotta végezetül a főosztályvezető. **V. T.**

Vigyázz magyar!

Töredelmesen be kell vallanom, hogy a második (vagy negyedik) választási kampány óta, semmiféle hatással nincsenek rám a tévéreklámok.

Tavasszal még jókat mulattam az úgynevezett politikai hirdetések programeldadogó kiválasztottjaiban. Haborogtam a demagógnál is demagógabbnak fejtegetéseken, öszre azonban már teljesen a helyére tettem magamban a dolgokat, és noha ekkor már egy-két jópofa, szellemes ötlettel is találkoztam, ezek — bizonyára bennem van a hiba — legfeljebb csak olyan mélységben jutottak el a tudatomig, ami mondjuk egy kocabagósban abban a kérdésben segít dönteni, hogy Románccal vagy mezítlábas Kossuth-tal imponáljon-e egyébként nem dohányzó késő esti hölgyvendégének.

Szóval a tévéreklámokkal szembeni önvédelem olyannyira kifejlődött bennem, hogy már csak akkor kapom fel a fejem, amikor azt hallom bongó.

Akkor sem azért, mert valaha is vettem akár egy szelvényt is, hanem azért, mert a lányom arra a varázsszóra a lakás legtávolabbi sarkából is egy pillanat alatt a tévé előtt terem, hisz alig, hogy fel-fogja a néző, miszerint, akár hét vagy tízmilliót is nyerhet, már indul is az esti mese.

Persze, nem nagy dolog a lakásunk legtávolabbi sarkából pillanatokat a tévé előtt teremni piciny otthonunkban.

De mit is mondok? Piciny? Hát elment az eszem! Az igaz, hogy méreteiben nem vetekszik a Budapest Sportcsarnokkal, de a rezsije az lassan igen. És nem kizárt, hogy néhány millió honfitársammal hasonló főbiája van.

Visszatérve a tévéreklámokra, én ugyan immunis lettem rájuk, de hat éves lányom fogékony. Sőt értelmes is. Nem dicsekvésből mondom, de lehet, hogy több esze van és fantáziája, mint a hirdetések kigyalóinak. Le sem tudnám tagadni — ellentétben a fent említettekkel — hogy gondolkodó alkot.

— A múltkor — mivel szokás szerint nem figyeltem — zavarba is ejtett.

— Mondd Apu, miért kell vigyázni, ha valami nagyon jó? — szegezte nekem a kérdést a képernyőre meredve, majd nyomatékkal hozzátette: Nem értem. Hebegtem, habogtam, én sem nagyon értem, ráadásul azt sem tudtam, mivel bombázzák már megint a magyart.

A kislány mellé telepedtem és teljes koncentrációval a képernyőre meredtem. A filmen emberek rohantak eszeveszetten, oly elkéseredetten, hogy Eisenstein: Patyomkin páncélosának a lépcsőjelenete az lírai csendélet volt ehhez képest. Közben mindenki azt kiabálta: Jön az ár! Velük szemben, egy napbarnított, nyugodt erőt sugárzó parkett-táncos kinezetű férfi téblábolt, és a csattanós befejezésből kiderült, hogy azért ilyen nyugodt, és — gondolom — azért ilyen napbarnított, mert neki letéti jegye van.

Mivel nekem nincs, így végig futott a rémület a hátamon, miközben azon tündöttem, mi lehet az, amire azért kell vigyázni, mert nagyon jó.

Késébeesetten cikáztak a gondolataim. A legnagyobb képtelenségek is eszembe jutottak, és csaknem elpirultam, amikor fölsejtett bennem, hogy talán egy mű nemiszerv reklámját láthatta a lányom.

Nyugtatóni kezdtem magam, hogy ezt azért mégsem teszki. Amikor ennyi gyerek még föl van, a fő műsoridőben... Nem, ez nem lehet!

A kíváncsiság, valóssággal odaszegezett a fotelhez. Egész este, hol az 1-es, hol a 2-es csatornára kapcsolom, hogy egyetlen reklámról se maradjak le.

Végül, a Híradó harmadik kiadását megelőző reklámeskórban végre meglettem a bőlesek követ. Az egyik jönevű nyugati cég kínálta így a mikrohullámú sütőjét, hogy: Vigyázzon! Nagyon jó.

Megnyugvással konstatáltam, hogy nem én vagyok a hülye. Mindenféle jövő-menő áráktól retteg a magyar, egy frászban van, hogy holnap jut-e még kenyérre, és akkor ezek a nagyokosok igenesak menő áron a jövő mikrohullámú sütőjét próbálják rám tukmálni.

Vigyázz magyar! — intettem le magam. Lehet, hogy az a forgatónyeros „konyha ékessége” nagyon jó, de mit ér a letéti jegyhez képest, ami, mint köztudott, garantált kamatozású.

Nógrádi Gábor

Az 500 millióról

(Folytatás a 4. oldalról)

— Említi, hogy februárig is áthúzódhat az összegek kifizetése. Ön szerint tehát, márciusban már mindenki az érintettek közül „tisztá lappal” kezdeti új életét?

— Nem rajtunk múlik, mi nem tudjuk befolyásolni a munkaadó szakaszos felmondásait. Ettől függően tudjuk biztosítani az embereknek a különböző összegeket. A legtöbb dolgozónak december 31. az az

időpont, amikor a munkaviszonyát megszüntetik. Nem jellemző tehát, de nagyon is elképzelhető, hogy akadnak majd, akiknek ügye áthúzódik a jövő évre.

— Az a bizonytalanság, ami hónapokon át az emberek feje fölött pallosként lebegett, az, hogy felmondja a vállalat a munkaviszonyt, csak éppen anyagiak nem állnak rendelkezésre, mára megszűnt. Úgy gondolom, most ez a lényeg, az, hogy van pénz, s

ha úgy tetszik, ennek felvétele után, ha nem is újat, de másképpen folytathatják életüket.

— Szeretném viszont ezúton is kérni az üzemek-től, a felmondott dolgozóknak az átlagkereseti igazolását küldjék be irodánkba. Sok dolgozónak ugyanis itt vannak a papírjai, de nincs mellékelve a kereseti kimutatás. Enélkül nem tudunk lépni, emberként kell bekérnünk az üzemtől, és közben telik az idő.

— Többekben van olyan

féle bizonytalanság, hogy a jelenlegi vállalati kereteken belül kft-kbe történő munkába állása miatt nem jogosultak a végkielégítésre. Mondván, ő ugyanott dolgozik tovább, abban a műhelyben, s csak a munkaadó neve változik. Az utcára nem kerül, így pénz sem jár.

— Ez nem így van. Végkielégítésre az jogosult, akinek a munkaköre megszűnt, s megfelelő munkahelyet a munkaközvetítő iroda nem tud felajánlani.

Tehát rövidre zárva a választ, a felmondási idő után, a felmentési idő alatt, ha a dolgozó még nem tagja egy adott kft-nek, akkor jár neki a végkielégítés. Márpedig, ha valaki végkielégítésért „áll sorba”, nem lehet tagja egy kft-nek sem. Szó sincs arról, hogy a leendő bármilyen végkielégítést. Még annyit, minden végkielégítésből húsz százalékot, mint általános jövedelemadó levonnak. Ez nem jelenti azt, hogy esetleg újabb jövedelemadó levonásra nem kerül sor. Ha például a végkielégítés maximumát vesszük, ami két évi átlagkeresetet jelent, akkor ez azt is jelenti, hogy az elkövetkezendő két évben, ha munkába áll a dolgozó, akkor az éves jövedelme a végkielégítés összegével megnő, s az adott évre annak arányában fizet jövedelemadót. Természetesen vannak olyan esetek, például, ha vállalkozásba fekteti a dolgozó a végkielégítés összegét, van rá mód, hogy a húszszázalékos levont jövedelemadót visszaigényelje. Pontosan és részletesen azonban erre adóügyi szakember tudna válaszolni — mondta befejezősül dr. Varga János. **V. T.**

Kosárlabda Harci a szellem

Remek rajtolt vett vállaltunk kosárlabda csapata az októberben indult városi bajnokságban.

Noha az együttes öt forduló után már nem százszázalékos — ahogy ezt korábban megadtuk —, a három győzelem azt jelenti, tudásuk vajmi kevesett kopott, az ideai versenysorozaton is az élményben fognak végezni.

A pécsi amatőr kosárlabdázók szám- (és évek óta tartó) színháborúja tehát ezúttal is éremesélyekkel kecsegtetik az uránosokat, még akkor is, ha bizony nem túl nagy öröm (1989. április 30. óta) MÉV néven érvényesülni.

Igaz (mert, hogy tanúja voltam), ez a lelkes társaság már kapott ígéretet arra is, hogy vadonat új, szabványosnak mondható labdával játsza majd a mérkőzéseit, de, hogy mi lett belőle, azt már bizony nem tudom.

Tény viszont, hogy a labda (ha új, ha nem) jobbra úgy pattog, ahogy ők akarják. Ehhez pedig még nevet sem kellett változtatniuk, holott akadt volna mecénás, aki állja a költségeket (tán még az új labdát is).

Nos, a MÉV még mindig MÉV (talán kár, hogy nem Glencar), de az itt játszó kosarasok inkább megmaradtak az eddigi mellett, mintsem a színtantáziájukra bízták volna az egészséget.

A bajnokságban ugyanis (és itt már a névhaborúnál tartunk) szerepel egy Kanári, aminek nem nehéz kitalálni a színét.

Van Kenguru is, amely ha nem prágai zöld, mint a Bohemians, az olimpiai ötkarikában a legzöldebb kontinens szimbólumát, Ausztráliát idézi.

A Vörös Meteor csak azért szerepelhetett — gondolom — ez évben, mert a meteor nem csillag.

A mieink dicséretére legyen mondva, őket verték a nyitómérkőzésen 57-44-re. A második fordulóban a POTE együttese is jobbára csak a labdát kereste Egriék ellen. Az eredmény itt 42-21 volt a MÉV javára.

Barna Dénes, Knopf László és Egri Gyula ponterős játékaival a Kenguruk ellen 38-20-ra, az örök rivális BÉV ellen 59-53-ra nyertek a mieink.

Nem volt baj a harci szellemmel a Harci SE elleni mérkőzésen sem, ám itt a mévesek öt ponttal vesztettek.

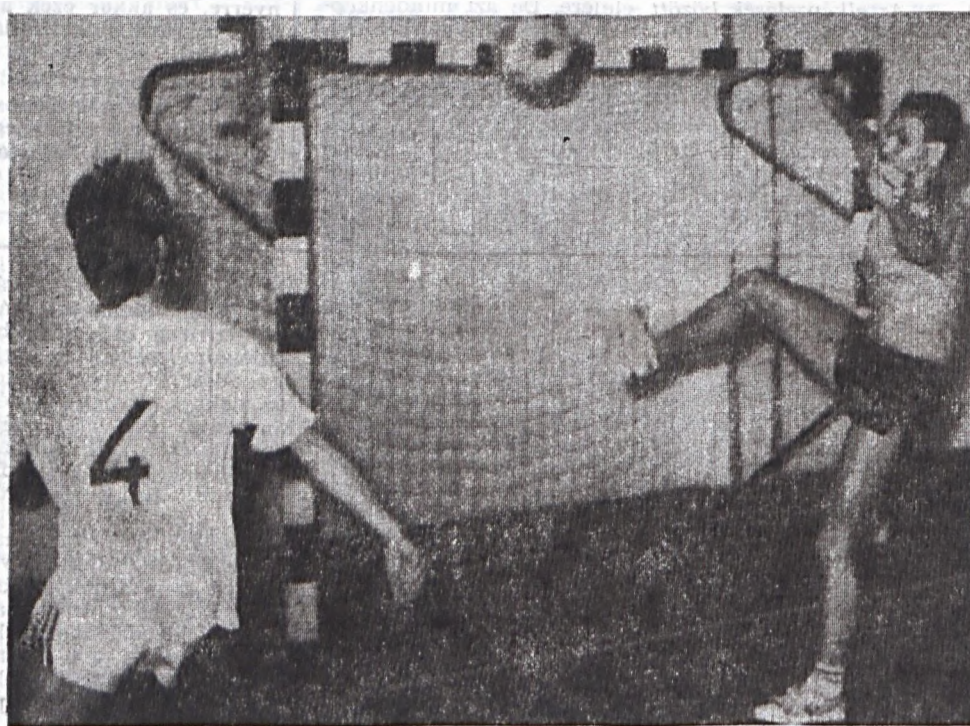
Szín- és névváltozás ide, ponterős játék oda, a mieink számára minden bizonytalanság a Harci SE lesz a bajnokság rossz szelleme, hisz nem jött jól a váraklan pontvesztés a Viking elleni rangadó előtt.

A sportban azonban minden lehetséges, tán még az is megeshet, hogy a tavalyi bajnok elleni rangadón a labda majd úgy pattog, ahogy a mieink akarják, noha a fiúk (ha a színváltáson nem is), de valami új néven igazán törhetik a fejüket.

Nógrádi Gábor

Személyi hírek

Nyugállományba került: Kőműves Lajos vajúr, Erdőny József fenntartó csillás (III. sz. bányüzem), Magócs Lászlóné márkakiadó, Vági Józsefné könyvelő (IV. sz. bányüzem), Kalányos Mihály csillás, Székely Piroska jegykezelő, Csizmadia Géza lőmester (V. sz. bányüzem), Vigh István tehergépjármű-vezető, Molnár József művezető, Domokos József föld alatti szállítási felügyelő, Kőrösi Mihályné betanított munkás, Oláh Sándorné takarítónő, Vicze László vas- fém szerkezeti lakatos (Szolgáltató üzem), Niesz Ferenc gépkezelő, Szalai László segédmunkás, Bors Elemér vegyipari szakmunkás, Nagy László operátor, Dobszai László lakatos, Majer József gépkezelő, Molnár Elek üzemtechnikus, Szabó Lajos gépkezelő, Reizinger Antal lakatos (Éredúsító üzem), Horváth Mihály betanított munkás, Illés Ibolya gyors- és gépiró (Központ), Károly László főraktáros, Vókó Istvánné ruhacserés, Kovács Vince villásdaruk-kezelő (Anyag- és áruforgalmi főosztály).

Légibalett a kapu előterében

Teremfoci Hálóörnek nem jó lenni

Blokáddal indult, pontosabban nem indult az 1990-es vállalati teremlabdarúgóbajnokság, és noha a nyitóforduló egy hét csúszással találta meg a rózsadombi Illyés Gyula általános iskola tornatermét, a taxisdemonstráció ma már csak emlék.

Noha a világ élcsapatai legjobb profiklubjai valóságos barikádokat létesítenek a kapujuk előtt, és meglehetősen zárt védekezésből kísérik meg a támadásépítést, ez a divat nemigen talál követőkre a vállalati teremfoci-bajnokság csapatainál, hisz annyi gól esik a mérkőzéseken, hogy egy elektronikus találatjelző és számlálóberendezés hovatovább a legnélkülözhetlenebb tartozéka lesz a rózsadombi találkozónak.

Persze a gól a játék sava-borsa, és hála annak, hogy a csapatok nem „sünderőállásba” visszavonulva várják az akciót, az ellenfél nem is járhat úgy, mint az egyszeri mezei kerékpár, amikor a bicikli első kereke jölelkűen, de már keserű tapasztalatok birtokában fordul(?) a hátsóhoz: Vigyázz, sündisz... ssz... ssz! Mire a másik: Kösz... ssz... ssz!

Szóval többször előfordult már, hogy húsz gól esett egy meccsen, de a minimum az egy tucát.

Persze a kétszer huszonöt perc játékidő arra való, hogy gólokat rúgjanak a csapatok, ők pedig teszik a dolgukat. Az már más kérdés, hogy hálóörnek nem jó lenni, hisz, ha netán két kapust is szerepeltet valamelyik együttes, a mérkőzést követően — mivel, hogy még nincs találatjelző és számlálóberendezés a teremben — a szigorú csapatkapitány eképp vonhatja kérdőre a derék „portásokát”. „Hej halászok halászok, mit fogott a hálóörnek?” Aztán jöhet a válasz, hogy nyolcat, vagy tizet.

De a tréfát félretéve, a leghivatalosabbnak minősíthető számítógépes kimutató szerint — a lapzártáig lejátszott három fordulóban — a Szolgáltató együttese kapta a legtöbb gólt. Egy híján harmincat, de könnyen utolérheti őket a Központ és az Anyagosztály csapata is, ők ugyanis még csak kétszer léptek pályára.

A „halászoknak” a legtöbb fogást az V. üzemi csapatok szolgáltatták. A 32-32 találat még keszgeből sem kevés, hát még gólból.

Ennek ellenére a vára-kozásnak megfelelően a IV. üzem „A” csapata vezeti a tabellát, méghozzá pontvesztés nélkül. Az eddigi eredmények:

I. forduló: IV. üzem „A” — Szolgáltató 13-7, V. üzem „A” — IV. üzem 7-5, Szálló — V. üzem „B” 8-10.

II. forduló: IV. üzem „A” — Szálló 8-5, V. üzem „A” — Szolgáltató 15-5, Anyagosztály — IV. üzem „B” 9-12, IV. üzem — Központ 9-8.

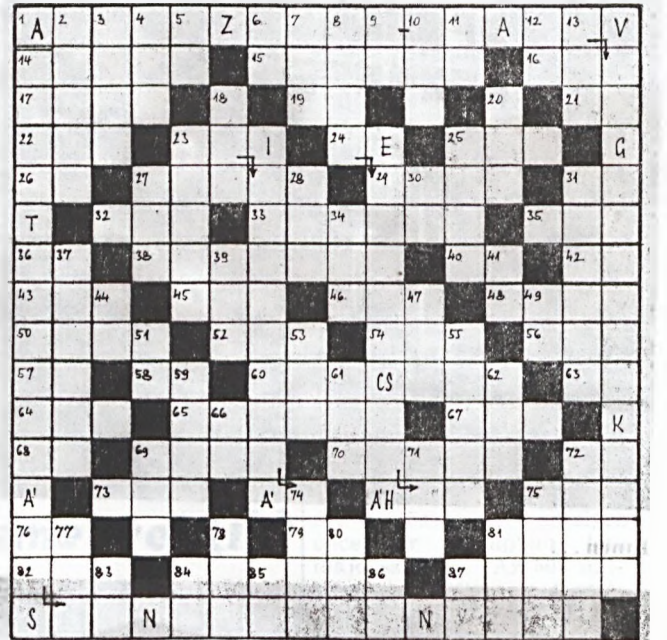
III. forduló: IV. üzem „A” — Központ 8-4, V. üzem „A” — V. üzem „B” 10-10, Anyagosztály — Szolgáltató 1-13, IV. üzem — Szálló 6-7.

A bajnokság állása:

1. IV. üzem „A”	3	3	—	—	29-16	6
2. V. üzem „A”	3	2	1	—	32-20	5
3. V. üzem „B”	3	2	1	—	32-27	5
4. IV. üzem	3	1	—	2	20-22	2
5. Szolgáltató	3	1	—	2	25-29	2
6. Szálló	3	1	—	2	20-24	2
7. Központ	2	—	—	2	12-17	—
8. Anyago.	2	—	—	2	10-25	—

Keresztrejtvény

Rejtvényünk vissz. 1., folytatva függ. 14., vissz. 23 és 24. sorában Baranyi Ferenc Salgótarján című verséből idézünk. Megfejtésül e sorokat kérjük beküldeni 1990. december 10-ig a szerkesztőség címére. A helyes megfejtést beküldők között könyvet sorsolunk ki.

Vízszintes: 14. Japán író (Kafka), 15. Korszerű, 16. Fizikai fogalom, 17. Egitest neve kezdőbetűjével, 19. Mólóbüd, 21. Rangjelző, 22. U. I. U. 25. Férfinév, 26. Igen — németül, 27. Alapvető, 29. Kovácsszerző, 31. Kettős mássalhangzó, 32. Borbetű, 33. Nyaralás, 35. Hűvelyes név, 36. Kutrica, 39. Kérdés személyre, 40. Maga, 42. Berillium, 43. Kukorica tudományos neve (mays), 45. Fügyl, 46. Idegen női név, 48. Férfinév, 50. Szaporító szerv, 52. Tajték, 54. Állami bevétel, 56. Izomszalagja, 57. Kicsinyítő, 58. Allóvíz, 60. Indítószerszék, 63. aaa, 64. Menyasszony, 65. Ovadék, 67. Tál betűi, 68. Római hatos, 69. Üzet, 70. Irányítószáma: 3713, 72. Paripa, 73. Testrés, 75. Félíg ferdtől, 78. Ruténium, 79. Rangjelző, 81. Végtelenül ruház, 82. Tűzet szüntet, 84. Felszámlol, 87. Vonat.

Függőleges: 2. Lószerző, 3. Eszkimóknó, 4. Fél pamacs, 5. Sporteszköz, 6. Lám, 7. Kacat, 8. Fogkrém-márka, 9. Tiltószó, 10. Menyasszony, 11. L. N. 12. Kicsinyítő, 13. Irányítószáma: 4763 18. Szántó-

eszköz, 20. Óra mére, 23. Férfinév, 25. Elen jár, 26. Irányítószáma: 3293, 28. Mesterséges nyelv, 30. Folyadék, 31. Gazdasági név, 34. Friss, 37. Leüti, 39. Erdekvedelmi szervezet volt, 41. Tiltószó, 43. Azonosak, 47. Állami bevétel, 49. G, I. 51. Részvénytársaság, 52. Dezodor-márka, 55. Plagizál, 59. Sokat tud, 61. Ital, 62. Azon a helyen, 66. Rangjelző, 69. Egyik oldal, 71. Sűrűtő szócska, 72. Lenyűz, 74. Zola regényhős, 75. Siess, 77. Város az NSZK-ban, 78. Két névelő, 80. Végtag, 81. R. A. A. 83. Személyes név, 84. S. T. 85. Névelő, 86. Enklós szócska, 87. V. Y.

Juhász Károly
Lapunk november elsejei számában közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:
Nincs olyan lángész, akit építeni tudná az új életet, ha nem tanulta meg az építést.
Könyvtárlomban részesülnek: Berdán László (Szigetvár, Gagarin t. 3/a I. e. 2. 7900) Pethő Lajosné (Pécs, Ybl M. u. 7/3 A 7633), Tabak Gyula (Pécs, Saróhin t. út. 57. 7632).

Mázli '91

Akinek nem hozott szerencsét az idei esztendő, ne keseredjen el. Mázlija jövőre is lehet, ha vásárol abból a sorsjegyből, amit a Magyar Szabadidősport Szövetség bocsátott ki.

Persze a húsz forint, ami a sorsjegy ára, még az infláció jelenlegi ütemét figyelembe véve is veszíthet az értékéből a januári sorsolásig, de amikor a „kamat” a remény, húsz forintot talán érdemes befektetni.

Remény pedig mindig van, ráadásul, aki „Mázli” sorsjegyet vásárol, ha szerencsés, akár egy Renault 5-ös boldog tulajdonosa is lehet.

Persze tudom, sokba kerül ma kocsit tartani. Aki mégis megnyeri, az vigasztalódhat azzal a tudattal, hogy nem egy benzines Zil slusszkulcsával toporog majd a Shell-, vagy az ÁFOR-kutaknál.

Aki viszont pechesebb, de mégis annyira szerencsés, hogy, ha nem is francia autómobil, de kétszemélyes monte-carliói utazást nyer a jövő évi Forma 1-es nagydíjra, az a benzinfaló autósodák megtekintése közben azon kesereghet, hogy miért is nem a wimb-

ledoni teniszbajnokságra utazhatott párjával.

A nyeremények között van egy olyan kétszemélyes út is az angol fővárosba, amely a londoni nagy maratoni futóverseny idejére szól.

Az utalvány nem tudom, hogy jogosít-e a versenyben történő indulásra, aki viszont ehhez nem eléggé edzett, az reménykedhet abban, hogy a bécsi Eldorado Szabadidős Sportközpontba jut el Fortuna kegyeiből.

Ezenkívül még nagyszámú nyereményt sorsolnak ki azok között, akik „Mázli” sorsjegyet vásárolnak.

Ha valaki mégsem nyer, azt vigasztalhatja az a tudat, hogy a megvásárolt sorsjegyek értékének a fele a helyi (esetünkben) munkahelyi sportbizottságok — dugig levőnek éppen nem mondható — kasszáit gyarapítja.

Akinek Mázlira van szüksége, az Pécsen Bó-dács Etelénél vásárolhat a vállalat központjában. Bővebb információért is hozzá lehet fordulni a 35—33-as telefonon.

A nyereménysorsolás eredményét az 1991. évi Nemzeti Népsport január 16-ai száma közli majd.

MECSEKI Ércbányász

A MECSEKI ERCBÁNYÁSZATI VALLALAT DOLGOZÓINAK LAPJA

XXVII. ÉVFOLYAM, 24. SZÁM

ÁRA: 2,30 FORINT

1990. DECEMBER 15.

Tárgyalások, tárgyalások, tárgyalások...

Egy hosszú dráma újabb három fejezete

1.

December 3-án összbizalmi testületi ülést tartott az UDSZ, melyen a vállalat helyzete és a szakszervezeti választások szerepelt a napirenden.

Varga Mihály vezérigazgató őszintén és részletesen tartotta fel vállalatunk helyzetét. Elmondta, szinte folyamatosan tárgyalnak rólunk Budapesten, részben az Ipari és Kereskedelmi, részben a Penzügyminisztériumban. November 30-án, vállalatunk vezetői betekintést nyerhettek a jelenlegi árajánlatokba. Ebből az a helyzet látható, már nem vitatható a külföldi partner, az ír Glencar cég bevonásának szükségessége a működési költségek biztosításához. Kihangsúlyozta, hogy a még egy-két évvel ezelőtti 105-110 dolláros önköltséget különböző módszerekkel sikerült 75-78 dollárra lecsökkenteni. Az eddig végrehajtott intézkedések ennél nagyobb eredményeket is sejtetnek, de ehhez további számítások szükségesek. Jelenleg úgy tartozunk, hogy a vállalat ár 60 dollár körül lesz. A kormány feladata most, hogy minden érvet és ellenérvet betéve a mérleg serpenyőjébe, döntsön arról, hogy ilyen áron működhet-e tovább a vállalat.

A vezérigazgató több racionális érvet felsorolt, mely a fennmaradást indokolja. Felszámolás esetén a műszaki, környezetvédelmi költségek azonnal igen nagy összegeket követelnek. Fennmaradás esetén nem jelentkezik az ún. humánköltségek. Nem lesznek új devizaigények, nem keletkezik 2500 új munkanélküli. Csökken az állam adóbevétele, ugyanakkor nő a munkanélküli segély iránti igény. A későbbi áremelkedés esetén jelentős bevétel képződik.

Varga Mihály közölte, felhívtuk az illetékesek figyelmét, hogy már nem lehet tovább várni. A jövőre való felkészülést már meg kellett volna kezdeni, akár a továbbélés, akár a felszámolás a döntés. Azt is közölte az illetékesekkel, hogy az a dolgozói kollektíva, mely vállalná a további munkát, ha mégis negatív döntés születne, elvárja, hogy minden eddigi többletjuttatást megkapjon. Ehhez kérte az érdekvédelmi szerv segítségét.

Horváth Sándor, UDSZ-titkár emlékeztetett, hogy szb-ülésen, majd a fóru-

mon olyan döntés született, ha november 30-ig nem lesz döntés a vállalat sorsáról, akkor lépjen a szakszervezet is fel. Javasolta, hogy a BDSZ segítségével vegyük fel a kapcsolatot a Munkaügyi Minisztériummal és az Ipari és Kereskedelmi Minisztériummal, s követeljük, ha a közös vállalat nem jön létre, akkor az eddig kapott többletjuttatásokat az akkor felszabaduló munkáskollektíva is kapja meg, erre adjanak garanciát. Az ipari tárcától pedig, hogy végre szülessen döntés sorsunkról.

Javasolta, hogy utazzon e célból öttagú delegáció Budapestre, s az eredmény birtokában egy hét múlva határozzunk a további lépésekről.

Ehhez a napirendhez hozzászólt Tóth Tibor (IV. üzem), Misota Lajos (EDÜ), Szabó László (IV. üzem), Erdi Krausz Gábor (Központ), Németh István (IV. üzem), Bérczes Gyula (Szolgáltatási üzem) és Szemán István (rehab).

A testület két tartozkodással úgy határozott, hogy a vállalat szakszervezeti tagságát a budapesti tárgyalásokon Horváth Sándor, Szabó László, Berki Lajos, Németh István és Lőránt László képviselje.

A bizalmi testület ezután 1 ellenszavazattal 1 tartozkodással elfogadta, hogy december 10-én újra összejön, kialakítsa javaslatát a vállalati titkárra, a három nagy (bányászati, dúsítási, szolgáltatási) igazgatóság titkárára és december 13-án megválasztja ezeket.

A testület két tartozkodással úgy határozott, hogy a vállalat szakszervezeti tagságát a budapesti tárgyalásokon Horváth Sándor, Szabó László, Berki Lajos, Németh István és Lőránt László képviselje.

Varga Mihály vezérigazgató tájékoztatóját tartja.

2.

December 6-án az Ipari és Kereskedelmi Minisztériumban Ligeti Pál főosztályvezető és Skerl Tibor csoportvezető fogadta vállalatunk szakszervezeti küldöttségét.

Horváth Sándor, a delegáció vezetője bevezetőjében elmondta, hogy az itt dolgozó kollektíva türelmének vége, ezt a feszültséget, mely immár másfél éve tart, ezt az idegállapot nem lehet tovább bírni. Váholta, hogyan jutottunk ebbe a helyzetbe, végig bemutatta az eseményeket, fordulópontokat, majd elmondta azokat a kéréseket és követeléseket, amelyekkel a küldöttséget az összbizalmi testület útjára bocsátotta.

Kérjük a tárcát, segítsen bennünket abban, hogy itt 2500 ember munkája biztosított legyen, ehhez hozzávéve 500-600 kapcsolódó kft-kben dolgozót, valamint az egyéb (munkásszállítás, üzemegészségügy, üzemélelmelés stb.) munkacserét.

Követeljük, hogy a döntés most már ne húzódjon a kormány legkésőbb december 13-án tárgyaljon és döntsön helyzetünkéről, hogy az év végi leállás előtt, mindenki tudhassa, hogyan kezd az új évet.

Követeljük, ha a kormány mégis a bezárás mellett döntene, azokat a többlettámogatásokat, melyeket a múlt év szeptemberi MT határozat biztosított, a bányabezárás teljes időszakára biztosítsák. Lehetetlen, hogy mestersége-

sen kétféle állampolgárt hoznak létre, ez olyan morális és gazdasági feszültséget okozna, mely kezelhetetlen. Amennyiben a kormány ezt nem teljesíti, tudnia kell, hogy biztos veszélybe hozza a bányabezárást.

Ligeti Pál, főosztályvezető bevezetőjében hangsúlyozta, hogy Bod Péter Ákos miniszter felhatalmazásából tárgyal, álláspontja a miniszter véleménye. Egyben elnézést kért, hogy a miniszter az éppen folyó kormányülés miatt nem vehet részt a tárgyaláson, s kérte a delegáció fogadja el, hogy Bod Péter Ákos december 12-én látogatást tesz Pécsen. Bányalátogatáson vesz részt egyik bányáuzemünkben, s akkor vele közvetlenül is tárgyalhatnak a dolgozók.

Előrebocsátva, hogy a felvetésekkel teljes egészében egyetért, néhány kiegészítést tett.

Elmondta, változott a miniszter és a minisztérium véleménye, nem az a probléma, hogy az uránbányát bezárják-e vagy nem, hanem, hogy az támogatás nélkül működjön tovább.

A bezárásra született MT határozat óta történetből világosan látszik, hogy a gazdasági kényszer óriási tartalékokat képes feltárni. Példa nélkül álló, s ezt a miniszter többször is hangsúlyozta, azok az erőfeszítések, melyeket az uránbánya tett annak érdekében, hogy működőképesen helyreállítsa, amit annak előtte senki sem tartott elképzelhetőnek, a létszám egyhar-

madára, a költségek felére csökkentek az infláció ellenére, itt megvalósult. Az eredmény azonban még mindig nem biztosította a vállalat támogatás nélküli fennmaradását.

Külföldi érdeklődés látványosra váltotta a tárgyalásokat, s a minisztérium a vállalat vezetésével közösen próbált olyan megállapodást elérni, mely megfeleljen a kívánalmaknak. Sok teljesíthetetlen kikötés szerepelt, mely nehéz, kemény tárgyalásokhoz vezetett, de mostanra leegyszerűsödött a kérdés: a vegyesvállalatot alapító cég, a Glencar vállalat, ha kilogrammonként 60 dollárért főle valaki megvásárolja az uránt, akkor ő a vállalatot megalakítja, s vállalja, hogy ezt a költséget a belföldi termelési költségek nem fogják meghaladni. A kormány a döntésnél ebből indul ki.

Tudni kell, mondta a főosztályvezető, hogy ez az ár sokkal több, mint amiért ma uránt lehet vásárolni. A probléma tehát az, hogyan lehet a különbözetet fedezni. Ez hosszútávú politikai, gazdasági döntés kérdése.

A döntés elhúzódnia, tehát nem valakinek, nem valakinek a hibája mögötte az van, hogy minden eszközt, lehetőséget megvizsgáljanak annak érdekében, hogy ez a bánya megse kerüljön bezárásra.

A kormány előterjesztését, mely két változatot tartalmaz, a bezárást és alternatív javaslatokat arra vonatkozóan, hogy a hiányzó pénzt, hogyan lehet biztosítani, elkészítik, s remélik, hogy ezt a kormány december 13-án megtárgyalja.

A Munkaügyi Minisztérium főosztályvezetőjének, Munkácsi Ferencnek is három témát vetett fel a delegáció.

Ha bekövetkezik az uránbányászati felszámolás, követeljük, hogy a január 1. után ittmaradottakra is vonatkozzon a többlettámogatást biztosító kormányhatározat.

Mivel a felmondási és kiközvetítési idő előírás, az ez évben biztosított juttatásokat azok is kapják meg, akiknek csak december végén mond fel a vállalat.

Végül, egy régóta húzóó probléma, kapjon a vállalat lehetőséget arra, hogy a létszámmegtakarításból származó bér egy részét, még ez év végén bérfejlesztésre felhasználhassa.

A főosztályvezető ez utóbbi kérdésben illetékességére hivatkozott, ezért Schalkhammer Antal BDSZ elnök ígéretet tett, hogy a problémát felveti Herczeg László államtitkárnak.

A többlettámogatásokat biztosító kormányrendeletet várhatóan hatá-

lyon kívül helyezik a készülő foglalkoztatási törvénnyel, ezért javasolta, az érdekvédelmi szervezetek lépjenek fel azért, hogy ezeket a juttatásokat — miután kormányhatározat írta elő bezárás esetére — mindaddig kapják az ittmaradottak, amíg a felszámolás be nem fejeződik. Ebben támogatásra találunk a MÜM-ben és az IpM-ben.

A többletjuttatások egyértelműen kifizethetők mindazoknak, akiknek a vállalat december 31-ig felmond, függetlenül a kifizetés időpontjától.

3.

December 10-én, az előző heti megállapodás értelmében ülésezett az UDSZ Bizalmi Testülete. Az értekezlet fő célja az volt, hogy összeállítsa a szavazólapon, melyen a tagság megválasztja az UDSZ titkárát, és a három nagy leendő igazgatóság (bányászati, dúsítási, szolgáltatási) alapszervezetének titkárait.

A testület tagjai az üzemekben, mint jelölőbizottsági tagok beszélgettek el a dolgozókkal, s územenként egy-egy szövívő összegezte a tapasztalatokat. Ezekből az összefoglalók-ból az a kép rajzolódott ki, hogy a véleményt mondók többsége továbbra is Horváth Sándort, a jelenlegi titkárt tartja alkalmasnak a titkári teendők ellátására. A dúsítónál Berki Lajos, a szolgáltatásnál Lőránt László került még a szavazólapra helyi alapszervezeti titkár jelöltként.

Nagy vita alakult ki a bányászati igazgatóság alapszervezeti titkárának megválasztása kapcsán. Az érvek és ellenérvek egyformán érthetőek és logikusak voltak, ezért az elnök Steinhöfer Károly felkérte a három jelenlegi bányáuzem otllevő bizalmijait, a a szünetben egyeztessenek.

A kompromisszumos javaslatot végül Szabó László, a IV. sz. bányáuzem titkára tette meg. A jelenlévő bányáuzemi bizalmiak megállapodtak abban, hogy december 13-án a bányáuzemekben csak az UDSZ vállalati titkárára szavaznak, s legkésőbb január 15. én új UDSZ titkár szervezésében lelj a három bányáuzem bizalmi tagsága, s alapszervezeti titkárát jelöl. Addig ideiglenes jelleggel megbízzák Szabó Lászlót, ő tárgyaljon az igazgatóság vezetésével, miután egyeztetett a másik két „lakna” szakszervezeti vezetőkkel.

Ezután a testület egyhangúlag elfogadta, hogy a szavazólapon UDSZ titkárra javaslatként Horváth Sándor neve kerüljön fel.

Varga Mihály vezérigazgató tájékoztatóját tartja.

Fotó: Csöndör

Jogszabály-módosításra várva

Célba értek a rehabilitáltak?

December elején Pécselt járt Winter Zsuzsanna, a Népjóléti Minisztérium osztályvezető helyettese, aki háromnapos itt tartózkodása során több alkalommal is tárgyalt az UDSZ rehabilitált dolgozói rétegszervezetének vezetőivel.

Ismeretes, hogy — remélhetőleg — a közeljövőben jogszabály-módosítás várható, amely (ugyancsak remény van rá) megnyugtatóan rendezi majd a megváltozott munkaképességű dolgozók sorsát.

A jelenleg érvényben lévő rendelkezések ugyanis még a teljes foglalkoztatást figyelembe véve, a keresetkiegészítés folyósítását munkaviszonyhoz kötik, ám a rohamosan növekvő munkanélküliség miatt, ez egyre több problémát szül.

A tervek szerint a rehabilitáltak a jövőben nem keresetkiegészítést, hanem fix összegű járadékot kapnának, de, mint, ahogy Winter Zsuzsanna leszögezte, ez nem lehet egy „másik fajta” munkanélküli segély, tehát a megváltozott munkaképességű dolgozók körében is végső soron a foglalkoztatás a cél.

Egyébként, a Népjóléti Minisztérium osztályvezető helyettese lesz az, aki majd az említett jogszabály módosításának a tervezetét előterjeszti. A látogatásának az egyik célja éppen az volt, hogy ehhez gyűjtson adatokat, ám az első találkozásokkor kiderült, hogy olyan jellegű nyilvántartás, amelyre szükség lenne, a vállalatnál nem készült.

Másnap a rétegszervezet vezetői, élükön Szemán Istvánnal, a kért információk egy részét — főként azokat, amelyekből a jogszabály-módosítás költség kihatásainak számításokat lehet végezni — megszerették.

Fontos ez azért is, mert ahogy Winter Zsuzsanna hangsúlyozta, azt senki nem vitatja, hogy amit a Társadalombiztosítás jelenleg a keresetkiegészítésre fordít, azt a rehabilitáltak a jövőben is megkaphassák. A szakember megismerve a rétegszervezet javaslatait, azokat megvalósíthatónak ítélte.

Ezek egyik sarkalatos pontja, hogy a rehabilitáltak véleménye szerint szükséges, hogy a fix összegű járadék mértéke a mindenkori szakmai átlagkereset százalékos aránya differenciáltan kerüljön megállapításra. Három kategóriát javasoltak. Az elsőben — az tízenöt ezer forintig terjed — 50 százalék lenne a járadék, tízenöt és huszonöt ezer között pedig 55, míg a fölött 60 százalék járna.

Ez nem igényelne többletköltséget, hisz ott, ahol magasabb a szakmai átlag, ott a járadék így módon a keresetkiegészítéshez mérve némiképp (pár száz forinttal) még csökkenne is.

Erre egy példa. Nálunk a vājárátlag 36 728 forint. Ha ennek vesszük a nyolcvan százalékát és levonjuk belőle a minimál bért (hiszen a legtöbb rehabilitáltat ennnyiért foglalkoztatják), akkor a keresetkiegészítés az ő esetükben 24 582 forint. Ugyanakkor, ha a vājárátlag 60 százalékából vonnuk le a minimálbért, akkor a járadék 22 036 forint lenne. Ez egész pontosan 2546 forinttal kevesebb, mint a jelenlegi keresetkiegészítés, de mivel itt már más az adózás alapja, a rehabilitált vājár csak alig valamivel kevesebbet kapna kézhez, mint korábban.

(Folytatás a 4. oldalon)

Kell-e nekünk érdekvédelem?

A címben szereplő kérdést szándékosan nem úgy tettem fel, kell-e nekünk szakszervezet, hiszen manapság többféle érdekvédelmi szervezet alakul világos, vagy kevésbé világos céllal és okokból. A kérdést mégis fel kell tenni, mert úgy tűnik, amire másutt, nálunk jóval fejlettebb régiókban egyértelmű igen a válasz, sőt, ez az igen annyira kézenfekvő, hogy a kérdés felvetését is értelmetlennek tartják, addig nálunk a felvetés napi gyakorlat, s a nemleges válasz is — sajnos.

Az elmúlt hetekben aláírásgyűjtés folyt azon dolgozók körében, akiknek munkájára továbbra is számít a hazai uránbányászat. A gyűjtőív tetején egyetlen kérdés szerepelt: közös vállalat megalakulása esetén szükségesnek tartja-e a szakszervezetet. A maradék 2500 fő, több, mint fele aláírásával igent mondott a kérdésre. Akkor mégis, miért született ez a kis eszmefuttatás? Azokhoz szól elsősorban, akik nem írták alá.

Az aláírásgyűjtők sokféle érveléssel találkoztak az aktivisták körében. Csak néhányat sorolok itt fel, a jellemzőbbeket.

Ha nem lesz közös vállalat, minek egyáltalán szakszervezet? Mit intézett el egyáltalán eddig a dolgozók érdekében? Az évi egy félárújegyért meg azért az üdülésért nagyrítán, igazán nem éri meg. A szakszervezet is felelős azért, hogy ilyen sokáig tart körülöttünk a huza-vona. Majd, ha megtudom, ki lesz a bizalmi, (főbizalmi, titkár), akkor megmondom, hogy belepek-e. Mit csinál egyáltalán a szakszervezet, mikor, miről, hogyan tárgyal? Miért nem szervez sztrájkot? Még sorolhatnám, de a válaszokra is kell helyet szorítanunk.

Ha nem lesz közös vállalat, s az uránbányászat felszámolásáról hozott döntés érvénybe lép, a szakszervezetre talán még nagyobb szükség lesz, mint egyébként. Ezernyi emberi gond, számtalan kérdőjel az összefogás, a nem vagyok egyedül tudata nélkül csak hatványozódhat, hogy a konkrét anyagi és erkölcsi támogatásról ne is szóljak.

Mit intézett el egyáltalán a szakszervezet? Nem, nem szabad kisajátítani semmilyen eredményt, s én sem tulajdonítok minden sikert, apró vagy nagyobb harc gyümölcsét csak a szakszervezetnek. Benn van ezekben az egész kollektíva, a felső, középső és alsóvezetés, minden tisztességes akarat, de — ha nem is verte nagydobra — az érdekvédelmi szervek és személyek munkája, szívóssága is. Ők is ott voltak a kormánytól, a minisztériumokból, képviselték érdekeinket kongresszusokon, a REF ülésein és folytathatnám. Nem volt kevés, amit elértek. Nem söpörték le problémáinkat a tárgyalóasztalokról, részük van abban, hogy tekintélyünk van állami, szakmai és po-

litikai körökben is. Az ő érdemük is, hogy többletjutatásokat kaptunk, hogy más válságba jutottak — van belőlük sajnos bőven — kissé irigyen néznek ránk, mondván, bár mi tarthatánk ott, ahol az uránosok.

Hogy a félárú vasújegyért, s azért a ritkán kapott üdülőjegyért nem éri meg? Nos, aki csak ezt látja a szakszervezetben, az nagyon, de nagyon keveset tud róla, s ez csak az ő hibája. Máskülönben, a mai vonatjegy és benzináraknál a félárú jegy sem semmi, s az érdekvédelmi szervezetek éppen azért indítottak harcot, hogy az üdültetés az állami szociálpolitika része legyen, s így minden munkavállalót megillessen.

A szakszervezet is felelős azért, hogy ilyen sokáig tart körülöttünk a huza-vona? Ennélfogva fogalmazok, a szakszervezet érdeme is, hogy még nem zárták be az uránbányát. Az ő eredménye is, hogy még van remény a talponmaradásra. Az ő harca is kényszerítette az illetékeseket, hogy nem kerültek az utcára az emberek, munka, pénz és remény nélkül.

Aki a szakszervezeti tisztségviselőket személyétől teszi függővé tagságát, elfelejti, hogy azt ő is választja, másrészt, hogy ebben a helyzetben ez nem lehet elsődleges kérdés. Aki pedig tájékozatlan a szakszervezet munkájáról, bátran kérje számon azt a bizalmijától, főbizalmijától, titkártól, de ne felejtse el ezt megtenni saját magával szemben sem. Bátran állíthatom, mióta ebben a kritikus helyzetben élünk az Ércbányász minden, a szó szoros értelmében minden szakszervezeti eseményről, rendezvényről, határozatról tudósít. Csak el kell olvasni.

Miért nem szervez sztrájkot a szakszervezet? Megtettem, elismerem, helyenként kissé félresikeredett. Biztos vagyok azonban abban, bár nem kívánom, ha a cél konkrétabb lesz, ha a „bőrünkről” lesz szó, vagy társaink bőréről, senki nem habozik, számítgat, medítál majd.

Az aláírásgyűjtés nem jelent kötelezettséget, az csupán — ma divatos kifejezéssel élve — szándéknyilatkozat.

Előtte mindenki gondolja végig ezeket az érveket. Gondolja át, egyre nyilvánvalóbb, hogy a jövő évek olyan nehézségeket, gondokat zúdítanak a magyar társadalom nyakába, amelyek elviselésére a munkavállalók nincsenek felkészülve. Ebben a helyzetben végzetes lenne számunkra, ha másoktól várnánk, hogy kiálljanak helyettünk. Az érdekvédelmi szervezetek belül, velük együtt kell harcolnunk, az emberhez méltó bérekért és a munkakörülményekért, a munkahelyek megőrzéséért, és a gazdaság megújulásával létrejövő új munkahelyekért, a társadalmi igazságosságért és szolidaritásért. Ezért kell nekünk az érdekvédelem.

A gondok itt még nagyobbak

Nyugdíjasok taggyűlése

szeres, folyamatos munka folyik, a cél az összefogás szervezése, szociális gondozás, a kulturális, művelődési lehetőségek bővítése.

A segélyezési munkáról szólva Steinhöfer Károly elmondta, hogy 642 ezer forint vállalati és 217 ezer forint szakszervezeti keret állt 1990-ben rendelkezésükre. Ebből július 23-án 213 fő részére 642 ezer forintot kifizettek, 106 ezret pedig rendkívüli segélyekre, temetésre, beteglátogatásra fordítottak.

Az alapszervezet ez évben összesen 437 felnőttest és 47 gyereket tudott üdültetni. Köszönet ezért az üzemeknek, akik plusz beutalójegyekkel, s külön köszönet a IV. sz. bányáknak, mely Hertelenden félárú üdülési lehetőséggel segítette a nyugdíjasokat.

A jövő e területen is tele van kérdőjelekkel, hiszen folyik a MSZOSZ üdülőinek eladása, s vár-

ható 30—40 százalékos drágulás is. A vállalati üdülők helyzete még bizonytalanabb, ha megszűnik a támogatás, az önköltségi ár várhatóan 600—800 forint lesz naponta, ami a nyugdíjasnak elérhetetlen.

Az alapszervezet kulturális bázisa a klub, szerveztek családi estet, nőnapot, sakkbajnokságot, orvos tanácsadást, színházlátogatást, kirándulásokat Ausztrába, Szigetvárra, Hertelendre, Nagyatádra, Magyarbolyba, ezeken összesen 369 fő vett részt.

A titkár külön szólt a tagdíjhelyzetről is. Elmondta, nagyon sajnálatos, hogy a nyugdíjba vonulók csak mintegy 10 százaléka jelentkezik át az alapszervezetbe. Azt is elmondta, hogy a jelenlegi tagdíjrendszer nem tartható a csökkenő támogatások, növekvő igények miatt. Javasolta, s ezt a taggyűlés vita után el is fogadta, az alábbi tagdíjrendszert.

7500 forint nyugdíjig: 10 forint,
10 000 forint nyugdíjig: 20 forint,
20 000 forint nyugdíjig: 40 forint,
20 000 forint nyugdíj felett: 50 forint.

Befejezésül megköszönte az aktivisták munkáját a vállalat, az üzemek segítségét.

A vitában sokan szóltak hozzá, ezekből csak néhány felvetést idéznék.

Ne hagyjuk, hogy a

meg saját bérükkel foglalkoznak.

Jár-e tovább a szénpénz a nyugdíjasoknak?

Hogyan lehet büszke bányász múltjára az a nyugdíjas, akinek megélhetését csak szociális segítséggel lehet biztosítani?

A szakszervezeti vezetés külön gondoljon azokra, ahol a feleség nem kap nyugdíjat, hisz ezeket az infláció kétszeresen sújtja.

Az árak emelkedése a bürokrácia csökkentésével is mérsékelhető lenne.

Némelyik nyugdíjas azért kap keveset, mert a vállalatnál becsapták őket.

Aki 15 év föld alatti munkaviszony után nyugdíjba ment, s most nem kap szénjárandóságot, kapjon 300 ezer forint végkielégítést.

A privatizáció során befolyt összeget a nyugdíjasok kapják meg.

A vállalati üdülőket az itt ülők társadalmi munkában építették, szépítették. Az ő nyereségükből tartották fenn. Kapjon vagyonszármazást a nyugdíjas szakszervezeti alapszervezet a létszám arányában az üdülői kft.-ből, részesüljön hasznából és kapjon ott üdülési lehetőséget.

Alakuljon erre 5 fős bizottság, mely megvizsgálja ezt a lehetőséget.

Horráth Sándor, az UDSZ titkára hozzászólását azzal

kezdté, hogy bármilyen

gyűlésen vesz részt most

tanában, hasonló hangulatot tapasztal. A problémák felvetése helyes, az igények többsége jogos, teljesíthetőségük azonban erősen korlátozott. Egyre több ember él a társadalom periferáján, aki megélhetési gondokkal küzd, s ebben a nyugdíjasok mellett az aktív korúak is érintettek.

Részletesen tájékoztatta a jelenlévőket a vállalat helyzetéről, majd kérdésekre válaszolva elmondta, hogy sajnos a „kedvezményes” üdültetés is igen drága, a szénjárandóság fizetését remélhetőleg átvállalja a költségvetés, a nyugdíjtervek szerint — állampolgári jog lesz, a nők korkedvezményt kapnak a gyermek után. Véleménye szerint a végkielégítésre szóló javaslat teljesíthetetlen.

Nem zárkózott el attól, hogy alakuljon bizottság az üdülők ügyében, de hozzátette, a balatonfüredi és -máriai üdülők állami tulajdonban voltak, kicsi a valószínűsége, hogy azokból tulajdonhányad szerezhető.

A taggyűlés megbízta az alapszervezet vezetését, hogy a felvetett problémákat továbbítsák az illetékesekhez.

K. J.

Ércbányász

A Mecseki Ércbányászati Vállalat dolgozóinak lapja

Felelős szerkesztő: **Kablár János**

Szerkesztőség: 7633 Pécs, 39-es dandár út 19. Telefon: 13-055/32-43 13-055/33-53

Kiadja: a Mecseki Ércbányászati Vállalat

Felelős kiadó: **Varga Mihály**

MÉV Nyomda 7633 Pécs, 39-es dandár út 19. Felelős vezető: **Gergely György**

Megjelenik kéthetenként

Előfizetési díj egy évre: 55,20 Ft

Előfizethető: a szakszervezeti bizalmiaknál

Ny-623-4

Egy kísérlet előnyei, nehézségei

Ahol csúszik a szolga

Felvételünkön a csapat tagjai: János Csaba szakvezető vájár, Szabados József vájár és Hátori Levente segédvájár láthatók.

A IV. sz. bányauzemben a reggeli műszakváltáskor arról kérdezem a 17-es csapat tagjait, hogy annak idején miként fogadták azt a tényt, hogy kiválasztottai annak a kísérleti jelleggel hajtandó alacsony üregmagasságú fejtésnek, amit az ír szakemberek elképzelték. A tömbfejtéshez szokott üzemi csapatok egyáltalán el tudták-e képzelni azt milyen is egy ilyen „guggolós” fejtés, milyen nehéz úgy dolgozni, hogy teljesítmény is legyen?

— Volt elképzelésünk a munka nehézségéről — válaszol *Kerekgyártó Tibor*, az éjszakai szak vezetője —, de teljes egészében azért nem láttuk át, mire vállalkozunk. Arról volt szó, az üregmagasság 1,40–1,50-es lesz, majd a későbbiekben, ahogy az ércvastagság növekszik, a mi esetünkben 1,70 lett volna, de ez nem jött össze.

— Most ott tartunk — veszi át a szót *Nyári László* vájár —, hogy 1,30-as üregmagasságban dolgozunk. Ehhez persze vegye azt is, hogy a kapni vastagsága legkevesebb húsz centi, tehát itt felállni nem lehet. Sőt, megállni is nehéz, mivel 17–27 fokban megyünk, emelkedünk. A szélességgel nincs baj, 2,80–3 méter az, így elférünk. A munkafázisok ugyanazok, de fizikailag azért itt a munka nehezebb.

— Mivel ez kísérlet, mit tudnak arról, időben, mértékben ez mit jelent?

— Arról volt szó, hogy két hónap — válaszol *Nyári László* vájár — de minden esetben nem lehet rendes ciklust csinálni. A három szakban maximum két robbantás van.

— Az 1,50-es fogásmélységet szinte képtelenek vagyunk minden műszakban megcsinálni — veszi át a szót a szakvezető —, mert az az igazság, hogy a fúrás sem olyan, mint rendes körülmények között. Hiába van rövid szolga, addig, amíg más körülmé-

nyek között, ha két ember fűrt, a harmadik tudott más munkát csinálni. Itt most erre nincs lehetőség, bár ketten azért általában fúrunk, de a harmadiknak taposnia kell a szolgát. De van, hogy az egyik géppel le kell állni, mert csúszik hátra a szolga, és hát az ember mindkettőt nem tapasztalhatja.

— Ebből következik, hogy a teljesítmény lényegesen kisebb?

— Az szemmel láthatóan visszaesett — mondja *Szabados József*, a délelőtti szak vájárja —, amit megállapítottak szakmáink. 50 centimétert nem lehet hozni, s egy 2–3 méteres bányában sem kérnek többet meddőben.

— Ha ezt tonnára vetítjük — folytatja a gondolatot *Kerekgyártó Tibor* — akkor az közel öt tonna, s ez egy 30–100 méteres gurítónál rettentő sok. Ami ideális volna, az a 2,5–3 tonna, amit az ember úgy tudna hozni, teljesíteni, hogy a száz százalék fölül kellene menni.

— Miként látják, hosszú távon lehet-e ezt a munkát eredményesen végezni, a körülményeket meg lehet szokni?

— Lehet — mondja a szakvezető.

— Ehhez nem lehet hozzászokni — mond ellent azonnal *Nyári László* —, az embernek a dereka itt nagyon hamar ki tud készülni. Ezt akkor is mondom, ha tudom, annak idején az I-es üzemben így dolgoztak az emberek.

— Lehet ezt így csinálni — veszi vissza a szót a szakvezető — de nem ezekkel a normákkal, ezekkel a centikkel, amiket meghatároztak.

— Végül is hosszú távon csinálnák ezt a munkát, vagy sem?

— Ha anyagilag megéri, persze, hogy csináljunk és szerintem ez a vállalatnak is megérné. Teszem fel, ha műszakonként fejenként ki-

adunk három csillét, csak egy példát mondok — szúrja közbe *Kerekgyártó Tibor* —, de az tiszta érc. Nem tudom mi jobb a cégnek, ez, vagy ha öt-hat csillét adunk ki és annak a fele meddő.

— Úgy hallottam — szól közbe *Szabados József* vájár —, az éves termelésnek a hatvan százaléka meddő.

— E munkának a vállalásakor az elbeszélgetéskor szó volt arról, hogy egy tonna meddőnek, a meddőhányóig való kiszállítási költsége durván 1500 forint. Ha tehát, azt vesszük alapul, hogy a szigorúan vett érctermeléssel ez elmarad, akkor a vállalat nem, hogy nem jár rosszul, de nyer az egész — summázta így a „guggolós” bányát a szakvezető.

Csak az első száz év a nehéz

Levelét hozott a posta. Aláírói az őszi nagytakarítás, a rendszerváltás befejeződésével, annak mintegy betetőzésével megválasztott helyi önkormányzatok négy környékbeli vezetője, Bakonya, Cserkút, Kövágóottlós és Kövágószőlős polgármesterei.

Levelükből megtudhatjuk, hogy a helyi önkormányzatok megkezdték áldásos tevékenységüket, s mivel is kezdetnek mással a négy községi legitím, vagyis demokratikusan a nép által választott, követezőképpen a nép érdekeit egyedül képviselni képes testület: felsorolja a Mecseki Ércbányászati Vállalatnak az átkos múltban elkövetett bűneit, majd természetesen összefoglalja követeléseit.

Bűnlajstromunkon első helyen az szerepel, hogy a falvak közelében helyezték el a meddőhányót, a perkolációs dombokat és a magraktárt. Legfőbb vétükünk tulajdonképpen ebből ered. A lakóterületen át szállítottuk a kibányászott ércet, ezzel is veszélyeztetjük a lakosság testi épségét, elcsúfítottuk a hajdan volt gyönyörű környezetet, elszennyeztük a falvakat. Ehhez járul még főben járó bűnünk, veszélyes, részben radioaktív hulladék tárolására alkalmas lerakóhelyet kívánunk létesíteni.

Most nincs itt annak az ideje, hogy a büncselekmény-sorozat másik oldalát is leírjuk, mit, mennyit, hány forintot, hány munkahelyet adott ez a vállalat az említett településeknek, és ez nem is lenne helyénvaló, de azért nem lett volna baj, ha valaki ezt is belefoglalmazta volna abba a levélbe. Arra sem érdemes túl sok szót vesztegetni, hogy mindenütt a világon ezek a környezeti változások együtt járnak a bányászattal, s bányászni ott kell, ahol a hasznosítható nyersanyag előfordul; s ha arra a gazdaságnak szüksége van, akkor még ilyen áldozatokat is vállalni kell, úgy, hogy a lakosság veszélyeztetettségét, a neki a bányászattal okozott kellemetlen-

segeket, kényelmetlenségeket más oldalról, valamilyen formában kompenzálni kell. Arra sem nekünk kell az említett önkormányzatokat ráébreszteni, hogy Magyarország kicsi, sűrűlakott föld, itt, főleg Dél-Dunántúlon egymást érik a települések, s ha valahol a természet szentet, vasat, olajat vagy uránt halmozott fel, az óhatatlanul kényelmetlenséget okoz egy viszonylag kisebb rétegnek, azért, hogy a nemzet gyarapodjék. S ha még olyan kivételes helyzet is adódik, hogy egy ilyen kis országban, igen nagy mélységben veszélyes hulladékok tárolására kiválóan alkalmas kőzetösszetétel is található, melyben az említett, s eddig sajnálatosan elhanyagolt, s ezért mindenkire veszélyes módon tárolt hulladékot tökéletes biztonsággal elhelyezhetjük, ez az egész magyar nép érdeke, beleértve a négy község lakosságát, önkormányzatostul.

A négy megfogalmazott követelésből hárommal szinte teljes mértékben egyetérthetünk. Ezek a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való alkotmányos jog védelme, a meddőhányók és perkolációs dombok rekultivációs munkáinak mielőbbi befejezése, és a magraktár felszámolása. Azzal a követeléssel, a fentebb leírt indokok alapján semmiképpen nem lehet egyetérteni, hogy azonnal szüntessük be a hulladékártó kutatásait.

A minap Magyarországon járt Teller Ede, a világhírű magyar származású amerikai fizikus. Ő Pakson a következőket mondta: „Az atomtól való mostani irtózást száz-kétszáz év múlva hasonlóképpen fogják megítélni, mint a boszorkányoktól való egykori féltelmet. En az remélem, hogy száz év múlva azt fogják mondani, hogy a magyarok voltak az elsők, akik rájöttek, hogy sem a boszorkányoktól, sem az atomenergiától nem kell félni.”

Most már úgy tűnik, csak azt a száz-kétszáz évet kell kívánnunk.

Nem csupán a sajnálatos alakuló statisztika mondatja velem, de gyanítom, itt, ennél a vállalatnál már csak aknatornyot nem loptak. Pesszimizmusom — ha ez egyáltalán lehet mérték — persze ne zavarja a becsületes többséget, és szeretném ha azoknak sem rontaná kedvét, akik netán még bíznak a vállalat jövőjében.

A keserűen nyilatkozó rendészeti vezőt hallgatva egy idő után úgy gondoltam, a privatizációs főkeveseket némiképp félreértelmező, különösen vállalkozó szellemű mérésnek egy csoportja csak attól nem próbálja megszabadítani a vállalatot, ami le van betonozva.

Jó darabig így is hittem, ám az ember esetenként tévedhet. Szerte foszló, naiv optimizmusom, ami kor a rendészeti vezető a beszélgetésünk végén elmesélte, igenis már próbálták itt olyat is lopni, amely betonba ágyazva is a félresikeredett privatizációs törekvések áldozata lett.

Az akció nem sikerült, mert a légvezeték nem akarta. Olyan szikrákat hányt ugyanis, hogy a „betonkiváltó” brigád végül is elmenekült az oszlopfűrészelés színhelyéről.

Az aknatorony persze lehet, nem ráz ennyire, bár egy ilyen vasbeton monstrum „kiváltása” nyilván nem kevés energiát igényelne.

Azért is gondolom, hogy a IV-es és az V-ös bányauzemi aknatorony egyelőre helyén marad, tudniillik ez egy alapvetően „gubancos ügy”. Hogy miért?

Nos, mert nekem a hatvanas évek egyik klasszikus vicce jut eszembe az egészről. Jó, nem jó, de mindenesetre ide illik.

Európa egyik legkisebb állama — amely a szocializmus építésének egy másik formáját választotta (utóbb kiderült, ő is túl nagy sikerrel) hadat akar üzenni a Szovjetunióval.

A csóvjányi állam nagykövete át is adja az ultimátumot a moszkvai külügyminisztériumban, ám Gromikó megpróbálja jobb belátásra bírni.

— Maguk ezt jól meg gondolták? — kérdi.

— Igen.

— Már ne haragudjon, nem kémkedni akarok, de hány katonájuk van?

Kablár János

Ezt is írtuk a '80-as évek elején

...ércbányászatunk tekintélyes ércvagyonnal rendelkezik, amelyre alapozva a kitermelés üteme a világgpi kereskedelemez rugalmasan alkalmazkodva alakítható ki...

Az a fránya keresletkínálat elve, ami oly sok mindenhez hasonlóan nézőpont kérdése. Amíg az írek így látják, addig az ipari tarca úgy. Amíg egyesek a világgpi ár csökkenésén keseregnek, mások a konjunktúra idejére a be-spájzolás mellett döntenek.

...égető szükségét éreztük annak, hogy a városi tanács nyújtson segítséget... a Makra dombon építhető 500 lakásból 400 darab építéséhez... a lakások egy része 1984-ben beköltöztethetővé válik, mivel a terület közművesítése 1982-ben megkezdődik...

Égető szükség ide vagy oda, isten malmait lassan őrlönek. Mint tudjuk, az igazi kapavágásokra ez évben került sor. És hol van még a beköltözés?

...a vállalati szakszervezeti bizottság módosította — átlagosan 24 százalékkal emelte — az üdültetés térítési díjait. A vállalati dolgozó ezentúl napi 60 forintot fizet az üdülőkben... az NDK csereüldültetésben résztvevő felnőttek és gyerekek napi térítési díja 96 forint...

Mit lehet minderre mondani? Csak annyit, az akkori drágaság, ma kacagtatóan olcsó lenne. No meg azt, hogy Ferihegyen a Németországba induló repülőgépet 96 forintért ma körbe sem lehet járni.

...A Ságvári Endre Művelődési Ház Népdalköre felvételt hirdet. Jelentkezni a Munkásszálló Zseb-színházán lehet...

Két rövid mondatban a hajdan volt „békeidők”, pedig ezt nem is olyan régen, 1984-ben írtuk. Hol van már a Zseb-színház, hol a Népdalkör? Maholnap nem lesz munkásszálló sem, és hát a művelődési ház sorsa is bizonytalan.

...bepillantás a Pierre Cardin butikba... a férfiak a megszokott 60-80 forint helyett 150 forintot adhatnak ki egy eredeti PC jelzésű zokniért...

Uram atyám, mennyi lehet ma egy ilyen fuszekli, hiszen 150 forintért árulják a városzéli vegyesboltok az átlagos zoknikat napjainkban.

...Az 1979-80-as tanév óta van Szolgáltató üzemenkben esztergályos, géplakatos, és erősáramú villanyszerelő képzés... a végzetek 50-60 százaléka üzemeinkben, illetve a társüzemeknél marad... a tanulmányi szerződéssel biztosított ösztöndíjon túlmenően a végzőkorperspektívát is nyújtunk...

Az biztos volt. Akkor. Ma viszont az a perspektíva már nem ugyanaz. Ha akkor tudtuk, tudták volna? Szegény az eklézsia, igaz, a jövőképünk is.

...a bányászati múzeumokat és kiállítóhelyeket a bányáiparban dolgozó szakmai szeretete hozta létre. A bányászatot az

ember őstermelő tevékenységei közül a legjelentősebbnek tartják... Emlékeink megőrzése nélkül valamennyien szegényebbek lennénk...

Pedig úgy hírlík, azok leszünk. Az épületet eladják, a múzeum na ná, hogy bezár, a gyűjteményt a hálalás (?) utókor számára beládázzák. Szakmai szeretet? Legjelentősebb? Ugyan már, élni kell, nem gyönyörködni. Majd az unokák!

...immár hagyomány Pécssett, hogy a május elsején felvonulás a Szalai András úton, az SZMT székháza előtt felállított dísztribün előtt történik...

Hagyomány már, s nem csak Pécssett, hogy május elsején nincs tribün, viszont az év minden napján van felvonulás. Minden nap százával mondják, hamarosan ezrével vonulnak fel az emberek a munkaközvetítőbe, egy-egy meghirdetett állás betöltésére.

Apropó! Az a Szalai András kicsoda? Nem fontos, de hátha annak idején Nádor-ról magyarosított.

...évek óta alkalmaz diákokat a nyári iskolai szünet idején a Kutatómélyfúró üzem... különösen a mélyfúró ipari szak-középiskolások közül több, megismerkedve az itteni munkával, tanulmányaik befejeztével üzemenkhöz jönnek dolgozni...

Hát biztos, hogy nem ilyen lovat akartak! Változnak az évek, üzemek szűnnek meg, emberek vándorolnak ide-oda, a diákok ma már nem jönnek sem ide, sem oda. De mi lesz holnap?

— Kapolyi elvtársé a szó... a KGST csúcs dokumentumaiból kivehető, hogy az energiahordozóknál struktúraváltás várható az urán javára. Mikor és milyen pozitív előrelépések várhatók ezért vállalatunknál? A kérdéseinkre írásban kapjuk meg a választ...

...Nem írásban kaptuk meg, hanem lórugas formájában. Igaz, már másik miniszter mondta ki a struktúraváltást. Az előző még ott tart, hogy papírra veti kérdéseinkre a választ. A struktúraváltó viszont még mindig nem jött el csillásnak. A pozitív előrelépést a megmaradó kollektíva az új minisztertel, s a Glencar cégtől várja el. Döntsenek: ők az urán javára.

...a hatékonyság távlati növelése — mely a következő években létkérdéssé válik — gyökeres szervezeti, szervezetségi változtatásokat igényel... orvosi hasonlattal élve, az oltás a megelőző védekezés érdekében előfektőztés okoz, azaz kissé beteggé tesz. Itt tartunk ma...

Azaz tartottunk '82 februárjában, s mivel a dolgozok nem úgy jöttek össze, az említett előfektőztés vérmérgezéssel végződött. Amputálni kellett itt is, ott is. Az orvosi hasonlatot tovább folytatva félok, hogy a szuriba belehal a beteg. Ma itt tartunk.

...A dolgozók ne csak akkor háborodjanak fel, ha kiskertjükből lelopják a

gyümölcsöt, hanem akkor is, amikor a jelenlétükben, illetve tudtukkal dezsmálják a közvagyonot...

Heuréka, végre! Valamire rábukkantunk, ami nem változott. Sőt, nyugodt szívvel írhatjuk, ma még inkább igaz. A lopkovic ma már sokak megélhetési formája és nem csak a gyümölcsöt tulajdonítják el, hanem a fát is. No meg más „egyebeket”...

Veress Tamás

Művelődjünk, szórakozzunk!

Ságvári mozi

16-án vasárnap: Erkölcstelen mesék (francia film)

19-én szombat: Brazil (angol film)

22-én szombaton: Az Eastwicki boszorkányok (amerikai film)

23-án vasárnap: Commando (amerikai film)

26-án szombat 15.30-kor: Végtelen történet (NSZK-olasz mesefilm)

26-án szombat: Nem vagyunk mi angyalok (amerikai film)

29-én szombaton és 30-án vasárnap: Moonwalker — a Holdjáró (amerikai film) Az előadások 17.30-kor kezdődnek.

Artkino minden szombat fél 8 órakor:

19-én: Hódító Pelle (dán film)

26-án: Krisztus utolsó megkísértése (amerikai film)

Harmadik Színház

18-án délután 4 órakor: A Vénasszony

Célba értek a rehabilitáltak?

(Folytatás a 2. oldalról)

A megbeszélések során szó esett azokról a vájvégiekről is, akiket akkor rehabilitáltak, amikor még nem létezett a bányászati keresetkiegészítés. Sokan

közülük hat-hétezer műszakkal más munkakörben még ma is a bányában dolgoznak, és nem vehetik igénybe a 63 százalékos. Pontosabban nem érdemes, hiszen azt nem a szakmai átlagból, hanem jelenlegi, tehát a keresetkiegészítés nélküli bérükből számolják.

Az osztályvezető helyettes szerint, egyébként ez a probléma is orvosolható. Persze, az ő megértése és az az ígérete, hogy a rehabilitáltak itt elhangzott javaslatait és kéréseit a jogszabály-módosítás előterjesztésekor a döntéshozók elé tárja, még nyilván nem jelenti azt, hogy minden így is lesz, ahogy azt Szebán Istvánék szeretnék.

Ugyanakkor optimizmusra adhat okot, hogy a rehabilitáltak elképzelései valóban reálisak. Úgy tűnik, megvalósíthatók, annál is inkább, mert — ha a számítások pontosak — még többletköltségekkel sem járnak. Legfeljebb némi megértés és jószándék szükségeltetik hozzá.

A jogszabály-módosítás egyébként két héten belül a döntéshozók elé kerül.

Nógrádi

Segélyfelhívás!

Az UDSZ MÉV III. sz. bányáüzem vezetősege, felhívással fordul a bányásztszakszervezetek és a segítői kívánó szakszervezetek tagságához.

Munkatársunknak, Vidra Sándor vájárának egyetlen gyermeke, a 17 éves Krisztina a súlyos betegségben szenved, agyier elburjánzása van. Életben maradásához, illetve egészségi állapotának javulásához sürgős további műtéti beavatkozás szükséges, amelyet a „Zürichi Egyetemi Kórház Idegsebészeti Klinikáján” tudnak elvégezni. Ennek a várható költsége, minimum 25 000 svájci frank.

Az eddigi orvosi költségek kimerítették a család anyagi lehetőségeit, képtelenek önerőből előteremteni a gyógyításhoz szükséges fenti összeget.

Felkérjük a szakszervezetek tagjait, hogy csatlakozzanak a felhívásunkhoz, s támogassák anyagilag is ezt az ügyet.

A felajánlásokat a következő számlaszámra kérjük befizetni, átutalni: 581-21449-4.

A fenti felhívás elindító 50 000 forintos rendkívüli segéllyel, a Vöröskereszt pedig 2 repülőjeggyel járul a felmerülő költségekhez.

Az összefogás eredményéről tájékoztatást adunk a felhívásunkat megjelentető újságokban.

A segítséget a család nevében előre is köszöni az UDSZ III. sz. üzemi szervezete

Nyertes bányászorsjegyek

A Bányáipari Dolgozók Szakszervezeti Szövetsége, Borbála-napi sorsjegy akciót indított. A sorsolásra 1990. december 4-én került sor a szövetségi tanács ünnepi ülésén.	338 397, 174 299, 52 705, 340 600, 275 380, 368 389, 66 293, 170 661, 475 641, 75 318,	285 747, 21 170, 226 497, 340 698, 437 773, 161 527, 403 190, 92 379, 75 318,	65 401, 75 694, 31 313, 190 600, 48 663, 85 340, 548 166, 230 388, 493 881, 43 670
--	---	---	---

A főnyereményt, egy Dacia TLX típusú személygépkocsit a 368 313-as számú sorsjegy tulajdonosa veheti át.

3000 forintos vásárlási utalványt nyertek: a 366 500, 538 585, 536 076, 473 272, 211 658, 338 957, 32 794, 535 018, 468 895, 496 350, 156 166, 148 083, 17 100, 283 641, 150 477, 111 791, 347 057, 453 910, 356 374, 198 150, 20 066, 321 919, 276 023, 343 773, 228 905, 78 399, 135 692, 276 026, 226 979, 82 335 számú sorsjegyek.

5000 forintos vásárlási utalványt nyertek a:

Walkman készüléket nyert a 351 219 és 321 805 számú sorsjegy. Toshiba kétkazettás magnót 202 592 és 63 004. Minimat automata mosógépet a 86 405, a 149 669 és az 523 308. Mikrohullámú sütőt a 381 688 és a 77 725. Fliteuse-t (eljáró) a 494 585. és az 52 597. Orion színes tévét a 469 194, és a 321 318. Toshiba színes tévét a 492 315 és a 94 352. Siemens videomagnót a 370 943 és a 423 368. Két-személyes külföldi utat az 524 092 számú sorsjegy.

Diplomaszerzés nyugdíjasként

Virágh Péter

Péter a család harmadik gyermekeként látta meg a napvilágot, Berhidán. Gyermekkori emlékei ma is vissza-visszatérnek, amit elfeledni sosem lehet. Az általános iskola után Veszprémben járt középiskolába, itt is érettségizett jó eredménnyel, sajnos ezt az örömet már nem oszthatta meg meghalt édesanyjával.

Mély fájdalommal a szívben búcsút vett családjától, a szülőföldjétől, és, mint a mesében, elindult szerencsét próbálni az ország déli városába, Pécsre.

Erettségivel a zsebében segédmunkásként dolgozott az akkori I-es üzem melletti ércosztályozó építkezésén, de Pétert nem olyan fából faragták, aki ne tett volna ki magáért. Egy cél vezérelte, tanulni. És sikerült, egy év múlva már a Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem földmérő mérnöki kar geofizikai mérnöki szakán folytathatta tanulmányait.

Visszaemlékezései szerint, ez volt a legnehezebb és egyben a legkritikusabb időszak életében. Mivel nem lévén ösztöndíjas, vagyonkirkással tartotta fent magát, és biztosította a tanuláshoz szükséges anyagi hátteret. Szerencsére másodéves hallgató korára, mint MÉV ösztöndíjas, enyhültek az anyagi gondjai, de a vagonkirkáshoz továbbra sem lett hűtlen...

1963-ban szerzett diplomával a kezében a Kutatómélyfúró üzemhez tért vissza, majd egy év múlva, a II. sz. bányáüzemben, mint a geofizika vezető helyettese dolgozott. Közben a múltó évek, hol jó, hol rossz eseményeket regisztráltak életében, örült minden sikernek, míg a hibákból igyekezett levonni magának számára a tanulságokat.

Minden emberi sorsban, valamilyen formában felkínálja az élet az úgynevezett nagy pillanatot. Nos, Péter élt a nagy lehetőséggel, tagja lehetett, az 1971-73 között Mongóliába szervezett magyar expedíciónak. Számára ez a három év kitörölhetetlen az életéből, mert szakmailag itt nyílt alkalma a fejlődésre. Másrészt, itt ismergette meg élethűen az emberi viszonyokat, itt élhetett, és dolgozhatott „diák” normák szerint. Számára ez az idő embernevelő, önfelegyelem erősítő volt. Ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy ezért a kint töltött három évért megérte tanulni. A külszolgálat után visszatért korábbi munkahelyére (II. üzem) s, majd két év múlva (1975) kinevezett geofizika vezetőként dolgozott a jelenlegi munkahelyén, a III. sz. bányáüzemben.

Arra a kérdésre, hogy miként összegezné eddigi munkáját, így válaszolt.

— A múlttól két mérleget célszerű készíteni. Az egyik, amit és ahogy csináltam, a másik, vajon akkor hogyan és mit tettem volna másképp, ha az egész munkavégzésem saját vállalkozás lett volna. Ugyanakkor felmerül az is — folytatta Virágh Péter —, hogy mit vártam volna el kollégáimtól és magamtól ebben, vagy abban az esetben.

Péter számára egy életszakasz hamarosan lezárul, és ezzel egy új kezdődik. Ez év végén kerkedvezménnyel nyugdíjba megy. Ezért arra kért, mondja el, mit fog csinálni, miképpen tölti majd idejét, mint idomilliomos.

— Jelenleg, a Közgazdaságtudományi Egyetem II. éves szakközgazdász hallgatója vagyok. Ha minden sikerül, azt hiszem az elsők között leszek, aki a közgazdasági egyetemen nyugdíjasként diplomát szereznek.

Emellett dolgozom a biraton, és hódolok nagy szenvedélyemnek, a horgászatnak. Szóval gondolni kell a jövőre is, ez most különösen fontos. Igaz?

Igy igaz, de az is, hogy pár nap, és kezében elpihen a „hivatalos” munka, ezzel véget ér egy fejezet az ember életében. Ilyenkor illene fennköltlen elköszönni, de Péter nem teszi. csupán a korábbinál jobb gazdasági munkát, a létbizonytalanság helyett stabil munkalehetőséget kíván az itt maradóknak.

Kovács Miklós

Uránveszélyről, atomtemetről...

... címmel a közelmúltban jelent meg két olvasói levél az Új Dunántúli Naplóban. Tulajdonképpen mindkettő az uránbányázat egészségre káros voltát „okmázi”. Az első levelet Dr. Pallós Zoltán körzeti orvos írta, tisztességes hangnemben, a körzetébe tartozó emberekért érzett orvosi felelősségtudattal. Nem támad, nem rágalmaz, hangosan gondolkodik, egyszerűen csak aggódik, s nem vitatkozik.

A másik levél írója, Dr. Horváth László (Málom) és Fenyves Zsolt (Sarohin út 58.), valamint sokan mások már fegyverhez nyúlnak. Csípőből tüzelnek, vaktában, s így sokakat igaztalanul citalálnak. Na de a szedett-vedett írásmű szerkesztésében ez aztán igazán nem érdekli őket. Fröcsög a gyűlölet az uránbánya ellen sorak között. Nem tudják, a demokráciának, a szólásszabadságnak is vannak normái, korlátai. Azt tudják, az előző rendszerben nem fröcsöghettek. De miért nem, ha szándékuk tiszta és csak az aggodás vezérlti őket? Vagy akkor nem „aggódtak”, csak most? Pedig ők írják... „az uránbánya 30 éve üzemel...” Tessék már tükörbe nézni és megkérdezni: — Uram Isten, hol voltam évtizedeken át?

Furcsa módon, a ma „bátor szókimondó” emberek mindig a döglődő orosz lánba rúgnak, pedig ehhez nem kell hősnek lenni. Újra csak azt kérdezem, ama bizonyos „átkos” egyéni rendszerben miért lapítottak, s miért nem jutott eszükbe akkor is az emberek egészségéért aggódni? Hogy van ez?

Na de térjünk vissza a jól felépített levél elejére. Aki ma ad magára, az minimum utal írásában, beadványában, feljelentésében, levelében egy pártra. Itt is így kezdődik, nyomatatásba kerül a FIDESZ neve. Semmi gondom velük, sőt... de a témához — uránveszély, atomtemető — mint politikai pártnak, szakmailag semmi közük sem lehet.

Ugyanitt a bevezetőben a tollforgatók sárba rángatják a helyi zöldeket, mondván, ők szembekötődít játszókat az urán-érdekében. Óriási! Pont ők, nem a vörösök, a zöldek.

Ezután jön vagy tíz-harminc mondatnak megfelelő — hosszú szöveg. Ebben minden olvasható az uránbánya 30 éves hanyagságáról, a rákos dagana-tokról, a szerencsétlen utódokról. S végül a rész utolsó mondata azt taglalja: „a határérték a nemzetközileg elfogadottnál jóval magasabb, s megbízható műszerünk nem igen van”. Ravasz! Ugyanis honnan tudják a szerzők, hogy a határérték jóval magasabb, amikor viszont azt tudják, megbízható műszer nemigen akad. Netán a má-lomi főtér barométere jelzi azt a bizonyos jóval magasabbat?

Nem az én feladatom, hogy a dr. Kóbor József biofizikusról írt kérdőmondatot válasza méltassam,

de bennem is „felvetődik a kérdés”. Milyen alapon sugallnak a tollforgatók olyant, hogy a biofizikus és az uránbánya vezetői sógorságban, komaságban lennének. Mert a „karöltve” jelző erre utal.

Az említett NDK-beli bezárt uránbányával kapcsolatban csendesén csak azt kérdezem. Nem túlzás, az a több ezer négyzetkilométeres fertőzés? Nem kellene ennek utánaszámolni? Azt is kérdezem, tudják-e a tollforgatók, mi a különbség az uránbánya, az atomerőmű és az atomombó között? Az utóbbi kettő ugyanis felrobbanhat, s így megfertőződhet egy adott körzet. A bánya viszont nem száll a magasba, s maximum szennyezni tudja a közvetlen környezetét. A kettő tehát, még rossz akarral sem ugyanaz, s felesleges pánikot kelteni, ami, kor e kis hazában amúgy is van elég baj.

Tényleg, az atomerőmű ellen nem tiltakoznak? Ja, az messze van! Mihez képest? De hát végül is igazuk van, az ellen tépjék a szájukat a paksiak. Vagy nincs igazam? Pontosan, ezért ugyanazt kérdezem, amit ők, csak én nem komolyan: — Mekkora is országunk? Milyen messze is vannak szomszédaink?

Dr. Bárány Imre, vállalati környezet- és sugárvédelmi mérnökről amit írnak, kimeríti a hitelrontás, becületsértés, rágalmozás fogalmát. Milyen alapon állítja Dr. Horváth és Fenyves, hogy ne a Dr. Bárány által mondott felelőtlen kijelentéseknek higgyen a nagyérdemű, hanem — a meg ugyan nem nevezett — a szerintük biztos orvosi szakkollektívák, évtizedes tanoknak. Végül is nyilvánvalóan hazudik, de ők bezeg tuttira igazat mondanak, átkos dolog ez az uránbánya.

Szóba kerül még írásukban az Ipari miniszter úr is, aki csak „hallgatolagos beleegyezését” merete adni a bánya további létehez”. Ezt meg honnan tudják, ott voltak, rokonuk-e a miniszter úr, s egy közös ebédnél említette ezt?

Az meg egyenesen döbbenetes, hogy még nincs is itt az ír cég, de a szerzők már tudják, az egy kapitalista, akít nem érdekel a környezetvédelem, csak a haszon. El kellene döntenük, a kommunizmusban élnek, vagy a privatizációs demokráciában. Vitték valamire a kapitalisták országait, vagy sem? Keleten vagy Nyugaton van jólét, tisztaság, környezetvédelem? Mi a követésre méltó, a nyugati technológiák, vagy a balkáni állapotok?

Nem értem azt sem, miről gondolják, hogy a közel 200 ezres lakosság valóban a bányák bezárását követeli? Az az atomtemető, ami ellen ugyancsak hadakoznak, nem az. Az veszélyeshulladék lerakóhely lenne. A kettő között van különbség. Természetesen, a vállalat nem mindenáron akarja azt a lerakóhelyet. Végül is igazuk lehet, van még éppen elég erdő, szántóföld, ahová el lehet ásni

a szemetet. Például Málom környéke is szóba jöhetne.

Természetesen a bánya sem fontos, a szeneseké sem, ugyanis azokat is sokan szídják. Be kell zárni mindet. E gazdag kis ország majd hozat külföldről devizaért, azt ami éppen kell. Fűtőelemet, szénét, bauxitot, homokot, márványt, mert bár az utóbbiak nem károsítják az egészséget, de vitathatatlannal tönkreteszik a természetet. Dollárunk meg van bőven, sőt munkanélkülünk is egyre több akad. A fene egye azt a 2500 uránost, akik itt csak megmételvezik a környéket. De a bibi valóban az, itt sokkal többről van szó mint munkahelyek megmentéséről, de ezt most bizonygatni a tollforgatóknak egyértelműen felesleges.

Veress Tamás

A célszervezet lehet a cél?

Abban szinte valamennyi szakember egyetért, hogy egy jól működő piacgazdaság létrehozásához nagy szükség van a vállalkozásokra. Az utóbbiakhoz kell egy pár dolog, a jó ötleten, tehetségen, szakértelmen és tőkén kívül (hogy csak néhányat soroljak), például bátorság is.

Aki teheti, mert van rá lehetősége és aki teszi, mert nincs más lehetősége, könnyebben meríthet bátorságot. De mit csináljon például egy rehabos, ha netán fejébe veszi, hogy vállalkozni szeretne, hisz azonnal elveszíti a keresetkiegészítést (esetenként nem is keveset), ami még úgyahogy biztos pont ebben a bizonytalan világban. Szóval majd hülye lenne az ésszerűség határán túli kockázatot vállalni.

De hát nem is erről akarok szólni. Fogadjuk el, hogy így van, ezt írja elő a jogszabály és ugye nálunk rendelet a lelke mindennek.

Igaz, kiskapuk azért léteznek, csak épp nem mindenki ismeri a járást. Így van ez a rehabilitáltak esetében is. Szem- és fültanúja voltam, midőn, az UDSZ rétegszervezete vezetőinek elakadt a lélegzetük és csaknem leszárdultak a székéről, amikor arról panaszkodtak, hogy január elsejével csaknem valamennyi megváltozott munkaképességű dolgozónak felmondtak, a Népjóléti Minisztérium egyik osztályvezető helyettése a világ legtermészetesebb módján megkérdezte, hogy akkor miért nem vállalkoznak, miért nem alakítanak úgynevezett célszervezetet.

Célszervezet kijelölését kérheti ugyanis az a vállalkozás, amely legalább harminc főt foglalkoztat, és az ott dolgozók hetven százalékára megváltozott munkaképességű.

A feketefuvarról a vörösrézig Veszélyben a vállalat vagyona

Az utóbbi hónapokban sajnálatos módon már-már aggasztó méretű „szedd és vidd akció” folyik a MÉV-nél és noha a vállalati tulajdon megdézsmálói gyakorta idegenek, minden jel arra vall, hogy ezeknél az akcióknál jelentős segítséget kapnak az elkövetők a „kerítésen belülről”, némely itt dolgozótól.

Persze, kisebb-nagyobb lopások korábban is voltak, ám a mostani állapotok minden korábbinál lehangolttabbak.

Igaz, országos viszonylatban is jelentősen növe-

kedett a tulajdon, a vagyon elleni bűncselekmények száma. — ráadásul jelentős morális pusztítást végez dolgozóink körében a már csaknem két éve tartó teljes bizonytalanság —, de ez még nem lehet indok arra hogy egyesek széthordják a vállalat vagyont, a MÉV tulajdonát.

Egyebek közt erről beszélgettünk Varga Jenővel, a vállalat rendészeti vezetőjével.

— Egyes emberek gondolkodásában komoly zavar keletkezett — mondja előljáróban. — Azt mindenkinek tudnia kell, hogy ami itt van, az a vállalaté, a MÉV tulajdona. Sajnos ezzel nincs mindenki tisztában. Jellemző, hogy amikor valami piti, jelentéktelen lopáson érünk valakit, nekünk rendszeknek azt vágják a fejünkhöz, hogy miért velük foglalkozunk, miért nem azokat vesszük elő, akik azt nagyban csinálják. Ez azt is jelzi, hogy kialakult az emberek tudatában egy olyan tévhit, hogy itt mindenki lop, hogy kicsit lopni amolyan bocsánatos bűn. Sokan a rendészeti, a vagyonvédelmi munkát szükséges rossznak tekintik, pedig a jövőben még nagyobb szükség lesz rá.

— A bűnözési statisztika alakulása mindenestre azt indokolja, de nem arról van-e szó, hogy a mai Magyarországon nincs mindenki tisztában a tulajdon fogalmával?

— A tulajdon sok helyütt a világon szent dolog. Nem is sajnálják a pénzt, az eszközöket, a költségeket a megvédésére. Ahol azt nézik, hogy mi mibe kerül, ott a vagyonvédelem a gazdálkodás szerves része. Nálunk sajnos ilyen tekintetben nagyon rossz a helyzet.

— A lopások nagy száma miatt?

— Azért is, de nem csak ez a gond. Súlyos problémák vannak a munkafegyelmekkel is. Hogy mást ne mondjak, az ellenőrzéseink során — különösen a délutános és éjjeli műszakban — a munkaidő lejártá előtt másfél órával, annyi csellengő, hazafelé tartó emberrel találkozunk, hogy az már aggasztó. Hogy a bányában palinkásboros- és sörösuvegeket találunk, az is jelez valamit.

— Visszatérve a lopásokra, mi az a legnagyobb érték amit a privatizációt elég szabadon értelmező vállalkozó szelleműk eltulajdonítottak?

— A színesfémből — első sorban rézbontásból — már több milliós készletek kerültek az átvevőkhez. Velük egyébként az a baj, hogy „üzletpolitikai” megfontolásból nem igen adják ki a szállítójukat.

— A lopott anyag azért megkerül?

— Többnyire igen. Ha nincs is meg mindig a tettes, a lopásokra azért utólag fény derül, és az eltulajdonított mennyiség többségét visszakapja a vállalat. Ez egy külön procedura, ha bizonyítani tudjuk, hogy honnan ered, azt lefoglalják és így nem ér kár bennünket. Így volt ez annak a tizenöt tonnás „szállítmánynak” az esetében is, amit az EDÜ zagyszerőli tulajdonítottak el. Ez a „fémáru”. — többnyire gépek, berendezések — 1,2 milliót ért, a több teherautónyi fuvar 60 ezer forintért adták el a MÉH-nek...

— Hm. Nem valami nagy üzlet. A piti elkövetők ilyenekkel példálózna?

— Nem hiszem. Úgy gondolom, az a baj, hogy egyes vezetők sem tesznek meg mindent a vállalati vagyon megőrzéséért. Ezen azt értem, hogy elnéznek, segítenek, támogatnak olyan cselekményeket, amiket nem volna szabad. Ki néz utána például annak, amikor valaki rendel mondjuk öt csillére való tüzfűt 500 forintért, és kiszállítják az üzemből, mi van az alatt? Mi már találkoztunk olyan teherautóval, ahol 150 ezer forint értékű haszonanyagot vittek. A fa alatt...

— Szóval így lesz a fából vaskariká?

— A papír sokat elbír. Teljesen „szabályszerű” eszközökkel jelentős kárt lehet okozni azzal, hogy valaki befizet egy bizonyos összeget — hivatalosan vásárolt valamit az üzemtől — ám a mennyiséget senki sem nézi. Már amit a teherautóra raknak. Tudunk olyan esetről is, amikor valaki bagóért, néhány ezer forintért jutott — hivatalos papírokkal dokumentálva — közel százezer forint értékű vasáruhoz. De gondok voltak még a vállalati üdülő-kben is. Az még csak valamiképpen megmagyarázható, hogy a főnök a dolgozóinak megengedi, hogy a vállalat olaját használják, ám amikor másvalaki egy kisháza való faanyagot — amely egyébként szintén a vállalat tulajdona — a saját telkén akar felhasználni, az már más jelzöt is elbirna.

— Mi lett a sorsuk az elkövetőknek?

— A legtöbb ügy bíróságra kerül. Am, én úgy érzem, a jog gyakorlóit, a bírakat sem az elrettentő büntetések kiszabása motiválja. Ami a vállalati fegyelmiket illeti, az elbocsátástól az „ejnye-bejnyéig” minden büntetési fokozat megtalálható. A baj csak az, hogy ez kellő nem riaszt el attól, hogy a vállalati tulajdonhoz nyúljon — mondja végezetül Varga Jenő.

N. G.

III. Pannon Kupa

Lapunk megjelenésével egy időben nagyszabású teremlabdarúgó-tornát rendeznek Pécsen. December 14 és 16 között a No. 1. Grund Szabadidő-szervezési és Szolgáltató Kft. szervezésében 111 csapat lép majd pályára az ország minden részéből.

A III. Pannon Kupa fődíja 32 ezer forint. Ennyit kap ugyanis nettóban a győztes együttes, tehát nem babra megy a játék. A mérkőzéseket a városi sportcsarnokban, a Nevelési Központban, az 508-as szakmunkásképző intézetben, valamint a Pécsi Orvostudományi Egyetem és a volt Komarov, ma Babits Gimnázium tornacsarnokaiban rendezik. A csoportmérkőzések már pénteken megkezdődnek, míg a döntőket vasárnap délelőtt játsszák.

A belépés egyébként ingyenes, és bizonyára nem bánja meg az, aki a nagyszabású sportrendezvényre kilátogat. Inyenecnek, fociinyenceknek egyaránt érdekes lehet, hogy a kupára még a Hamburger SV is nevezett. A fociinyenceknek azért, mert ilyen világhírű együttes pécsi teremtornán még nemigen vett részt, az inyenecnek pedig azért, mert nem a nagynémet kikötőváros legjobb focistái kergetik majd a bőrt a parketton, hanem a belváros legizetesebb hamburgerjeinek készítői rúgják majd a labdát.

Igen nagy várakozás előzi meg a Zártosztály csapatának a szereplését. A rendezők egyelőre még nem tudják, hogy e név alatt betegek, vagy apólok neveztek a tornára, sőt, még az is lehet, hogy egy „pihent” baráti társaságról van szó, de tény, hogy a 3 ezer forintos nevezési díjat már befizették.

Aki a lírai futballt szereti, annak azt ajánljuk, látogassa az I love You SE mérkőzéseit. Azok a bajai fiatalok ugyanis, akik ilyen nevet választottak, bizonyára nem szeretik a csontzenét, és aligha játszanak majd olyan meccseket, hogy a lefújás után még a labdát is borogatni kell.

Ha már a névválasztásnál tartunk, a mi csapataink is követik a divatot, a tornán egyébként öt együttesünk indul és csupán a Központ, valamint a IV. üzem használja a régi nevét. A Szolgáltatók Rotaqua néven, az V. üzem „B” Piknik, az V. üzem „A” pedig Unikum néven lép majd pályára.

Azt, hogy a színvonalal sem lesz baj, egykori és mai profi futballisták garantálják.

A tavalyi győztes Mikromatika csapata például a Csepel SC-re épül, az első torna győztese, a Magyar Mezőgazdaság Volán játékosokat szerepeltet.

A Lőrinc étterem együttesében állítólag játszik majd a honvédos Pisont és Sallai. Ha minden igaz,

Szabó Győző A bajnok

Amikor az ideai vállalati teniszbajnokság zárakordjaként Szabó Győző „örök riválisának”, Bogyay Ferencnek a gratulációját fogadta, lezárult egy fejezet.

Igaz, a III. sz. bányauzem geofizikusa nem először állhatott a dobogó legmagasabb fokára. Jó néhány évvel ezelőtt Szabó Győző volt az első és most — sajnos úgy fest — a vállalat utolsó teniszbajnokságának a győztese.

A bajnok idén ötvenéves és igencsak szokványos fordulat volna, ha most azt kezdeném bizonygatni, hány esztendő tagadhatna le a korából. Maradjunk abban, hogy a játékát látva még annál is többet...

Egy amolyan késő őszi levezető edzőmérkőzést megelőzően vallott a „fehér sport” szépségéről, olthatatlan szerelméről.

— Harmincéves koromig kézilabdáztam — meséli. — Az aktív pályafutást befejezve jó pár évig együtt maradtunk mi idősebbek és amolyan levezetéképp rendszeresen összejártunk, meccseket játszottunk. De mivel ez olyan ütközős, egyre agresszívabb sporttá vált, elsősorban a sérülés veszélyétől féltük, úgy hat-hét év után úgy gondoltuk, valami mással próbáljunk.

— A tenisz akkor már igen népszerű volt világszerte és egyre jobban divatba jött nálunk is. Ahogy volt korábban futballmizéria, vagy öttusa mizéria mint siker sportág, a tenisz egyre inkább nálunk is kezdett tért hódítani. Az akkori magyar élvonal — Taróczy, Benyik, Szóke — egyre több hívet szereztek a sportágnak hazánkban is. Szóval, így kezdtük el.

— Jellemző egyébként, hogy ebben az időszakban hihetetlen módon megnőtt a tenisz népszerűsége. Erre egy példa, hogy amikor én kezdtem, az egész városban még csak húsz amatőr te-

niszező volt. Egy év múlva száz, két évvel később már kétszáz versenyző volt a listán. Most már a népszerűsége akkora lett, hogy lassan nem férünk el azon a kevés pécsi pályán.

— Január elsejétől én is elmegyek 63 százalékra. Mi idősebbek sajnáljuk, hogy itt a vállalat keretén belül jövőre már aligha lesz mód a sportolásra. De, hát annak idején együtt kezdtük, azóta is együtt csináljuk. Nagyon jó társaság verbuválódott össze az elmúlt évek során. Odáig jutottunk, hogy minden évben tartunk teniszezős családi estet, rendszeresen összejárunk.

— Úgy döntöttünk, hogy együtt maradunk, és mindenképpen tovább ápoljuk ezt a kapcsolatot egy közös pályabérleménnyel, egy közös kis csapat kialakításával.

— A tenisz nagyon jó sport. A jellege olyan, hogy periodikus a terhelés, tehát rövid idejű, hirtelen mozgások után egy kis pihenés következik. Ez egy optimális terhelés, a szív- és érrendszeri betegségek megelőzésére a legalkalmasabb. Magyarországon nem csupán az étkezési szokások miatt van a gond, hanem a mozgás, a sport hiánya az, ami ilyen elszomorító egészségügyi statisztikát eredményez.

— Mintha egy fogadott prókátort hallanék. Összefügg ez azzal, hogy Szabó Győző nem csupán játszotta ezt a játékot, de edzői képességgel is rendelkezik?

— Valóban sikerült a teniszedzői első fokozatot megszerezni, ha módom lesz rá, mindenképpen megpróbálom szabadidőmben ezt hasznosítani. Ez munkavállalási engedéllyel jár, és hát egy kis kiegészítés jó lesz, mert az egyre dráguló életünk mellett nemigen lehet lazítani — mondja

Nógrádi Gábor

Horgásztájékoztató

Az Ércbányászati Dolgozók HIE választott tisztségviselőinek mandátuma a jövő év elején tartandó küldött közgyűlés időpontjában lejár. Ez év végén lejár a mandátuma az elmúlt évben választott küldötteknek is.

Első lépésben új küldöttek választására kerül sor, akiknek — többek között — feladatuk lesz az új tisztségviselők megválasztása.

A jelölőbizottságok folyamatosan végzik az irányú feladataikat.

A küldöttek jelölőlistája december 27-től a Kőrösi Csoma S. u. 1/b sz. alatti klubhelyiségben megtekinthető lesz. Ott lehet észrevételt, javaslatot tenni, és leadni szavazataikat a küldöttekre, csütörtöki napokon 16—18 óra között. Kérjük a horgásztársakat, hogy minél többen látogassák klubhelyiségünket, mert információkkal is ott állunk a horgászok rendelkezésére (téli programjainkat is ott hirdetjük meg).

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a fogási napló leadási határideje január 5.-e. A naplót le lehet adni bármikor — már most is — személyesen klubhelyiségünkben, a MÉV Központ portáján, és címünkre (39-es dandár u. 19.) postán is küldhető. Kellemes ünnepeket kíván a HIE vezetősége

Asztalitenisz

Kitünően szerepeltek csapataink az ideai Grund Kupában, ahol két együttesünk is érdekelt volt az elődöntőben. A petőciek ugyan alul maradtak a Sopianae együttesével szemben, a Központ azonban döntőt játszik.

A Tukora Istvánné, Bárány Imre, Uzsoki Viktor összeállítású együttes mindkét mérkőzésen 4-3 arányban verte a jó erőket felvonultató Vasas Elektromos csapatát.

A szoros eredmény dacára mindkét találkozó végig a mieinknek állt, és a férfi párost követően már biztos volt a győzelem.

Ha a méves triónak sikerül átmenteni a formáját a december közepén megrendezendő döntőre, akkor a mieink jó eséllyel állhatnak asztalhoz az aranyéremért folyó csatározásban.

Teremfoci

Továbbra sem unatkozunk a vállalati teremlabdarúgó bajnokság kapusai szombatonként az Illyés Gyula általános iskola tornacsarnokában. A negyedik fordulóban is folytatódott az a gólszűret, amely az ideai mérkőzéseket jellemzi.

A küzdelem hevességére jellemző, hogy mindössze a IV. üzem tudott győzni a sereghajtó Anyagosztály ellen, míg a többi találkozó nagy adok-kapok után döntetlennel zárult.

A nagy érdeklődéssel várt IV. üzem „B”—V.

üzem „B” mérkőzésen mindkét védelem öt alkalommal maradt alul a furfangos támadók rohamaival szemben. Ez volt egyébként a petőci együttes eddigi első pontvesztése.

Lassan magára talált a Központ együttese is. A tavalyi szabadteri bajnok kis szerencsével akár még nyerhetett is volna az élmezőnyhöz tartozó V. üzem „A” ellen.

Szinte számolatlanul potyogtak a gólok, így aztán gyakran átlakt fel a csapatok középkedzéshez a Szolgáltató—Szálló összeállításán, de az eredmény itt is döntetlen lett.

Az ötödik fordulóra aztán a szoros eredmények „kimentek a divatból”.

A IV. üzem k.o. győzelmet aratott az V. üzem „B” ellen, míg az V. üzem „A” öt góllal verte a Szálló csapatát. Macskaegegér harc folyt a IV. üzem „B”—Anyagosztály mérkőzésén, és fölényesen nyert a Központ is a Szolgáltató ellen.

A IV. forduló eredményei: IV. üzem „B”—V. üzem „B” 5-5, V. üzem „A”—Központ 7-7, IV. üzem—Anvagosztály 3-0, Szolgáltató—Szálló 8-8.

Az V. forduló eredményei: IV. üzem—IV. üzem „B” 6-0, V. üzem „A”—Szálló 11-6, IV. üzem „B”—Anvagosztály 16-6, Központ—Szolgáltató 11-3.

A bajnokság állása

1. IV. üzem „B”	5	4	1	50-27	9
2. V. üzem „A”	5	3	2	50-33	8
3. IV. üzem	5	3	2	29-22	6
4. V. üzem „B”	5	2	2	137-38	6
5. Központ	4	1	1	230-27	3
6. Szálló	5	1	1	34-43	3
7. Szolgáltató	5	1	1	36-48	3
8. Anyago.	4	—	—	416-44	—

Veress Tamás

Füstbe megy a terv?

Most, az év utolsó hónapjában ugyancsak béhorult az ég a vállalati felett. Még mindig kétségek, határidő módosítások között öröklődünk, mintha jobb dolgunk nem is lehetne. Várjuk, ki idegesen, körmeit már nyáron lerágván, más meg flegmán, mindig volt valahogy, pont most ne lenne alapon a vegyesvállalat.

Borbála napon a püspöki mise értünk, uránosokért is szólt, hátha az égtek legalább megértik gondjainkat és segítenek, nem úgy, mint odafönt. Szeretném hinni, hogy átmatlan győtrődéseinket — jó ideje ébredünk már gyűrötten — végre megértik azok is, kik nem osztoznak felzaklatott érzelmünkben.

Természetesen nem az emberbaráti szeretetet várom, azt, hogy végre belássák, szörnyű ez így, hiszen a hóhérs sem rezdül össze, amikor hurkot vet áldozata nyaka köré. De igen is, jobb egy gyors kimúlás, mint, hogy éveken át a siralomházban begolyózza várni azt az utolsó napot.

Mert mind több helyen hallom, a határidő tilítolínál jobb lett volna, egy korábban kimondott furkósbotos ítélet, mint a mostani állapot, hogy lassanként gyömöszölik be fejünket a permi közetbe. Holnapra ugyanis minden fogódzó elfogy — ha van még egyáltalán —, s egy fikarcnyi szabad munkahely sem marad e térségben. És hát vagyunk még paran, más vállalatok dolgozóihoz hasonlóan, akik esetleg és hamarosan megnöveljük majd a hatványzres munka-

nélküli sereget. Szűz anyám, ha ezt négy évvel ezelőtt leírom, minimum egy rendőrségi fogdában töltök pár felelhetetlen napot! De a sors fintora, hogy most, az újjászületés kezdetén, egyre több a bajokkal tiszerezett emlékezetes napom. Pedig szívesen elfelejténem azt, hogy egyre több a gondunk, személyes és közösségbeli is egyaránt akad. De politizálni nem akarok, nem, mert attól semmivel sem lesz jobb a helyzetünk. Jusst nem fogok jobbra, balra, jobb-középre, bal-középre mutogatni, nem, mert anélkül is szédül a fejem. A helyzetünk meg jobbra nem változik. Erre mondta már többször is a miniszterelnök úr, hogy kishitűen, hit nélkül nem jutunk előre. Meglehet, de a napi gondokkal, korgó gyomorral nem lesz énekeskedvű, dolgos a magyar. Persze, vannak kivételek, akik nem stanecliba csomagolják az olcsó uszit. Demagóg ez a szöveg? Meglehet, de ha nem lenne ez a helyzet, itt most azt olvashatnánk, jöletünkkel lepipáltuk a németeket. De a pipára még várni kell, megteszi addig a nagypapa szívta kapadobány, házilag vágva, papírba szorva, benyálazva, megsodorva. Miközben most meggyújtom a Sopiane-m, boldog vagyok, hogy ennyi élvezetre még futja, de aztán az első slukkkal a kedvem is elszáll, mert nem tudom januárban füstölgök-e még itt az uránál?